INVESTOR

Tehnoloogiahiiud teatavad tulemustest

Amazoni juht **Jeff Bezos** kerkis läinud nädalal korraks maailma rikkaimaks meheks, kuid oodatust väiksem kasum viis aktsia langusesse. Seevastu Facebook ja Alphabet teatasid jõudsast kasumi kasvust. ▶ 14-15

PIIRKOND

Raudteerööpad Telliskivi rahval jalus

Telliskivi linnaku lähedal kulgevad raudteerööpad vajaksid üles võtmist, sest raskendavad ligipääsu ühte Tallinna kõige atraktiivsemasse ettevõtluspiirkonda. Paraku on see seni jäänud bürokraatia taha. ▶ 8-9

PANE TÄHELE

Äripäev ilmub suvel kolm korda nädalas

26. juunist kuni 18. augustini ilmub Äripäev esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel.

Veebilehel **www.aripaev.ee** värsked majandusuudised iga päev!

PÄEVA TEGIJA ▲

Andres Viisemann tegi seda jälle

Kui LHV pensionifondid Nordica lennukitesse raha paigutasid, oli kõrvade lingutajaid üksjagu. Pensioniraha eest ostetakse lennukeid, no mis see olgu! Nüüd üllatas **Andres Viisemann** taas, kui sai teatavaks, et Nordea pensionifondid kavatsevad investeerida paberi pealt ostetavatesse üürimajadesse. Selline otsus on kahtlemata üllatav. Aga tegelikult ainult esmapilgul.
▶ Loe lisaks lk 6-7, 13

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Esmaspäev, 31. juuli 2017
nr 136 (5734) **3 eurot**

EUR/USD	USD/EUR	EUR/SEK	EUR/RUB	NordPool	Euribor
1,1733 ▲	0,8523 ▼	9,5374 ▼	69,8441 ▲	34,62 ▲	-0,272 ▲

FOTO: ERIK PROZES

ASJADE SEIS

Maksud pitsitavad

Kui ettevõtja teenib kaheeurose müügihinnaga tootelt kasumit kümme senti, siis riik maksudega mitu korda enam. ▶ 4-5

LÜHIDALT

Läti seim kiitis heaks astmelise üksikisiku tulumaksu

Läti seim kiitis reedel viimasel lugemisel heaks üksikisiku tulumaksuseaduse muudatused, mille kohaselt hakkab järgmisel aastal Lätis kehtima astmeline tulumaks. Praegu kehtib Lätis 23protsendiline üksikisiku tulumaks. 1. jaanuaril hakkab kehtima 20protsendiline tulumaksumäär 20 000 eurosele aastasele sissetulekule, 23protsendiline määr 20 001–55 000eurosele aastasele sissetulekule ja 31,4 protsendiline määr aastasele sissetulekule, mis ületab 55 000 eurot.
Samuti kiitis Läti seim heaks ettevõtte maksuseaduse muudatused, mille kohaselt ei maksustada reinvesteeritud kasumit.

Narva linnavolikogu esimees mõisteti kelmuses süüdi

Narva kohtumajas kuulutati reedel välja otsus, millega kohus tunnistas Aleksandr Jefimovi (48) süüdi korduvalt toime pandud kelmuses. Karistuseks mõistis kohus Jefimovile ühe aasta ja üheksa kuu pikkuse vangistuse, mida ei pöörata täitmisele, kui süüdimõistetu ei pane kaheaastasel katseajal toime uut tahtlikku kuritegu. Kohus rahuldas haigekassa nõudeavalduse ja kohustas Jefimovit haigekassale tagastama 2495 eurot ja 83 senti.
Viru ringkonnaprokuratuuri süüdistuse järgi esitas Jefimov 2014. ja 2015. aastal linnavolikogu aseesimehena töötamise ajal haigekassale haigushüvitise väljapetmise eesmärgil FIE Juriidiline büroo Aleksandr Jefimov nimelt haiguslehe andmed, luues ebaõige ettekujutuse endast kui ajutiselt töövõimetust isikust.

▲ **Tallinna Vee juhatuse esimees Karl Heino Brookes tunnistab, et külmutatud tariifid pärsivad ettevõtte tulemusi.** FOTO: MEELI KÜTTIM

TULEMUS

Tallinna Veel tõrvatilk meepotis

Veekontsern kasvatas oluliselt teise kvartali kasumit ja marginaali, poolaasta lõikes jäi tõrvatilgaks meepotti müügitulu vähenemine.

LIINA LAKS
liina.laks@aripaev.ee

Äripäev

Tallinna Vee müügituluks kujunes esimesel poolaastal 28,51 miljonit eurot, mida oli veidi enam kui protsendi jagu mullusest vähem. Seevastu kasum kasvas 10,62 miljonile eurole, mida on möödunud aastaga võrreldes ligi 66 protsenti rohkem. Puhaskasumi marginaal oli 67,8 protsenti. Tallinna Vesi vähendas mullusega võrreldes ka kohustuste hulka – koguvaraga võrreldes moodustavad erinevad kohustused 58,4 protsenti.

Teise kvartali tulemusi – müügitulu 14,7 miljonit, puhaskasum 4,26 miljonit – kommenteerides tõi juhatuse esimees Karl Heino Brookes välja, et kuna kontserni tariifid on külmutatud 2010. aasta tasemel, siis sõltub põhitegevuse tulu vaid tarbimisest ning selles olulist muutust ei oodata. Samas eeldab kontsern, et suudab müügitulu stabiilselt kasvatada.

"Müügitulud vähenesid 1,2 protsenti aasta taguse ajaga võrreldes peamiselt tütarettevõtte Watercomi müügimahu vähenemise ning samuti sademevee ärajuhtimise tulude vähenemise tõttu. Samas kompenseeris langust suurenenud vee- ja reoveeteenuste maht," ütles Brookes börsiteate vahendusel.

Väiksem dividend = väiksem maksukulu

Kasumit mõjutasid ka tariifivaidlusega seotud "väiksemad kulud", SWAP-lepingute ümberhindlusega seotud kulud – aga seevastu vähenes dividendidega seotud tulumaks, kuna sedapuhku maksti välja oluliselt väiksem dividend. Kontsern on varem teatanud, et teine osa jõuaks aktsionäride juhul, kui kaks suurt tariifidega seotud kohtuvaidlust Eesti ja Euroopa kohtutes Tallinna Vee jaoks positiivse lõpu leiaks. Otsuseid oodatakse järgnevate kuude jooksul.

Dividendiküsimus teeb aktsionäridele jätkuvalt meelehärmi. Nii uuris investor Natalia Tallinna Vee tulemuste avalikustamisel, kas kontsern on oma dividendipoliitikat muutnud – ja millal plaanitakse maksta teine osa väjakuulutatud dividendist. Investor meenutas kontserni juhile dividendipoliitikat, mille järgi lubas ettevõte maksta aktsionärile dividendi vähemalt "möödunud aasta dividendi, korrigeerituna tarbijahinna indeksiga".

Karl Heino Brookes kinnitas, et Tallinna Vesi dividendipoliitikat muutnud pole. Aga: kõik sõltub Eesti ülemkohtu ja Euroopa arbitraažikohtu otsustest. Sellest on pandud sõltuma ka nii-öelda jätkudividendi saatus. Kevadel tegi Tallinna Vesi paljude investorite jaoks tavatu otsuse, kui lõi dividendi kaheks: 54 senti maksti välja suvel. Ja 36 senti siis, kui kohtuotsused näitavad, et Tallinna Vesi saab seda endale lubada. Varasematel aastatel on kontserni dividend küündinud 90 sendi juurde, mis teeb ettevõttest ühe kohaliku börsi parima dividendimaksja. Suurpankade analüütikud on varem avaldanud arvamust, et 90sendine dividend jääb minevikku ning jääb olenevalt stsenaariumist 25–60 sendi vahele.

Finantsoht suurem kui varem arvatud

2011. aasta neljandas kvartalis arvutas kontsern välja tingimusliku bilansivälise kohustise summa, mille võrra võib kontsernil tekkida kohustus teha väljamakseid 36 miljoni euro ulatuses. Teises kvartalis vaatas kontsern tingimusliku kohustise väärtuse üle ja hindas selle väärtuseks 44 miljonit eurot (2017. aasta esimeses kvartalis 43 miljonit eurot).

HIND

Tallinna Vee aktsia esimene poolaasta
eurodes

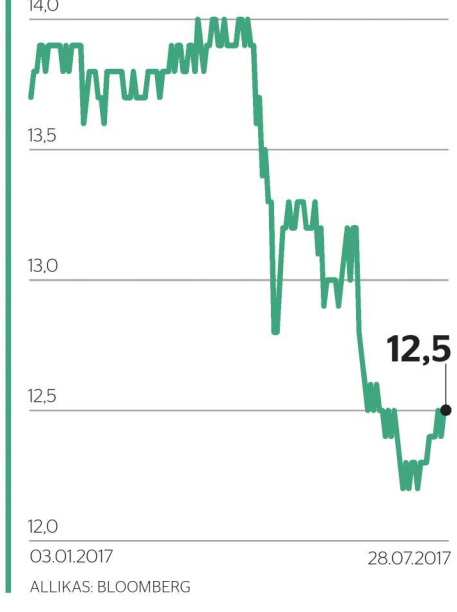

ALLIKAS: BLOOMBERG

20–30
senti aktsia kohta hakkab suurpankade analüütikute hinnangul olema Tallinna Vee dividend pärast tariifivaidlust.

TEINE KVARTAL

Eesti Energia võimas tulemus

Energiaettevõte teenis teise kvartaliga 13 miljonit eurot puhaskasumit ning esimese poole aastaga kokku 61 miljonit eurot.

Kontserni teise kvartali müügitulud olid 177 miljonit eurot, kasvades aastaga 19%. Kulumieelne ärikasum ehk EBITDA ulatus kvartaliga 64 miljoni euroni, mida on aastavõrdluses 17% rohkem.

Eesti Energia finantsdirektor Andri Avila ütles, et hea tulemuse tõid peamiselt kasvanud tootmismahud nii elektri kui ka põlevkiviõli puhul. "Elektri keskmine turuhind eelmise aastaga võrreldes oluliselt ei muutunud, küll aga paranes märgatavalt põlevkiviõli turuhind. Ka süsihappegaasi kvoodi hind oli teises kvartalis energiatootja jaoks soodsam kui aasta varem. Nende tegurite koosmõjul kasvasid oluliselt nii elektri kui ka põlevkiviõli tootmine," sõnas Avila ning lisas, et põlevkivienergeetika konkurentsivõime kasvule on positiivselt mõjunud ka ressursitasude sidumine õli maailmaturu hinnaga.

"Paindlik maksusüsteem võimaldab tööstusel raskema aja üle elada ja töökohad säilitada ning kõrgemate turuhindade korral tagab riigile ka suurema maksutulu," selgitas Avila.

Elektrit tootis Eesti Energia teise kvartaliga 2,4 teravatt-tundi. "Numbrid näitavad ilmekalt, et Eesti Energia põlevkivil töötavad juhitavad elektritootmisvõimsused püsivad regionaalsel turul hästi konkurentsis ning on kogu piirkonnas vajalikud," lausus Avila.

"Eesti eksportis käesoleva aasta esimese kuue kuuga üle 1,6 teravatt-tunni elektrit Lätti ja Soome. Selline kogus on 20% Eesti riigi aastasest elektri kogutarbimisest. Kui arvestada esimese poolaasta keskmiseks elektri hinnaks Eestis 32 eurot megavatt-tunni eest, siis tähendab see ligikaudu 50 miljoni euro suurust eksporditulu. Eesti Energia elektritoodang moodustab Eesti elektritoodangust ligikaudu 90%," rääkis Avila. Eesti on ainuke riik Soome ja Baltikumi regioonis, kus elektritootmine ületab sisemaist tarbimist.

43

protsenti rohkem kui eelmine aasta tootis Eesti Energia teises kvartalis elektrit, kokku 2,4 teravatt-tundi.

Õlitehas kogub tuure

Põlevkiviõli tootis Eesti Energia kvartaliga 106 000 tonni ehk 87% rohkem kui aasta varem samal perioodil. "Eelmisel aastal tõime väga madala õli turuhinna tõttu õlitehaste hooldused aasta esimesse poolde, seetõttu oli ka toodang nüüd 49 000 tonni suurem kui aasta eest. Tootmise ja müügitulu määrab ennekõike turuhind, mis õli puhul kasvas aasta võrdluses 45% ja oli keskmiselt 261 eurot tonni kohta. Ka põlevkiviõli müük annab märgatava panuse Eesti eksporti, sest valdava osa sellest müüme Eestist välja," selgitas Avila.

Eesti Energia investeeris kvartaliga 31 miljonit eurot, jäädes 2016. võrreldava perioodi investeeringutega samale tasemele. Suurim osa investeeringutest – 17 miljonit eurot – tehti elektrivõrku. Kontserni tütarettevõte Elektrilevi ehitas 48 uut alajaama ja 448 kilomeetrit ilmastikukindlat elektriliini, mis aitab parandada klientide varustuskindlust. Kokku on Elektrilevi jaotusvõrgust praeguseks ilmastikukindel 63%. Lähiaastatel ilmastikukindla elektrivõrgu osakaal kasvab järk-järgult.

Avila tõi välja, et möödunud kvartalit ilmestas ka Eesti Energia tegevuse laienemine Lätis ja Poolas. "Lätis tõusime sealse gaasituru avanemise järel suuruselt teiseks gaasimüüjaks, Eesti Energia tütarettevõttelt Enefit ostab gaasi üle 200 ärikliendi. Ka Poolas on meil nüüd vajalikud litsentsid gaasi ja elektri müügiks olemas ning esimene leping sõlmitud – aktiivne müügitöö uute lepingute nimel on käimas," kirjeldas Avila. Eesti Energia teeb ettevalmistusi gaasi müügi alustamiseks ka Leedus.

Teise kvartali puhaskasum vähenes aastavõrdluses 13%. 2017. aastal maksab Eesti Energia omanikule netodividendi 47 miljonit eurot, millele lisandub tulumaks summas 12 miljonit eurot. 2016. aastal Eesti Energia omanikule dividende ei maksnud. Dividendi tulumaks kajastus lõppenud kvartali aruandluses ning see oli ka puhaskasumi vähenemise põhjus.

ÄRIPÄEV.EE

ÜLEKANDETEENUS

Eleringil suur kahjum

Eleringi tulud olid selle aasta teise kvartalis 24,5 miljonit eurot, ärikasum 1,1 miljonit eurot ja puhaskahjum 6,6 miljonit eurot.

"Kahjumi põhjus on eelkõige dividendidelt tasutud 5,0 miljoni eurone tulumaks, aga ka elektri ja gaasi ülekandeteenuse sesoonne iseloom. Teises ja kolmandas liigub elektrit ja gaasi meie ülekandevõrkudes vähem kui talvisel ajal," selgitas Eleringi juhtimisarvestuse talituse juhataja Sirli Söömer.

Eleringi teise kvartali äritulud suurenesid võrreldes 2016. aasta teise kvartaliga 0,6 miljoni euro võrra.

ÄRIPÄEV.EE

LOOMEMAJANDUS

Trad.Atack! sai raha välismaal esinemiseks

Menukas Eesti ansambel Trad. Attack sai taas EASilt ligi 50 000 eurot toetust välisfestivalidel kaasa löömiseks.

Loomemajanduse valdkondades tegutsevate ettevõtete ekspordivõime arendamise toetamise meetmest eraldati ettevõttele 49 132 eurot, projekti kogumaksumus koos omafinantseeringuga ulatub 70 232 euroni. Projekti eesmärk on ansambli Trad.Attack! eksporditegevuse arendamine aastatel 2017–2018. Sama summa sai ansambel mullu eesmärgiga edendada bändiliikmete karjääri.

Projekti peamised eesmärgid on esitlusfestivalidel ja esitlustuuridel osalemine ning Trad.Attack!'i muusika tutvustamine Kanadas, Rootsis, USAs, Tšiilis, Argentinas, Poolas, Saksamaal, Inglismaal, Austraalias ja Uus-Meremaal. Lisaks Trad. Attack!'i uue albumi ja muusika levitamise rahvusvahelise turundusstrateegia loomine ja elluviimine ning ansambli rahvusvahelise meeskonna edasiarendamine.

Kuna firma majandusnäitajad olid head ning finantsilised prognoosid ületati positiivselt, siis otsustati ka uus taotlus esitada, teatas ansambel. "Meie edukad välisesinemised toovad tähelepanu ja positiivset kuvandit Eestile. Meie ambitsioonikas *master*-plaan (esineda igas maailma riigis) on juba pälvinud tähelepanu ja huvi ka korraldajates ja välisajakirjanduses," kommenteeris Sandra Vabarna arvamusloos Äripäevale.

Eelmise aasta projekt tõi bändile uued agendid ja agentuurid Prantsusmaal, Hispaanias, Põhja-Ameerikas, Kanadas, Tšiilis, Inglismaal.

Bändi eestvedajale Jalmar Vabarnale kuuluva ettevõtte Folk Massidesse OÜ käive oli mullu 199 500 eurot ehk aasta varasemast kaks korda enam ja kasum ligi 4600 eurot (aasta varem 2800 eurot). Pool müügitulust teeniti muusikalistest tegevustest ja kolmandik piletimüügist. Käibest ligi 30 000 eurot teeniti välismaalt, sellest suurim osa ehk kolmandik Saksamaalt. Ettevõttes töötas möödunud aastal keskmiselt kaks inimest, kelle palgakulu moodustas kokku 6425 eurot. Juhatuse liikmele arvestati tasuks 4525 eurot.

ÄRIPÄEV.EE

ALBATROS TEXTILE
KARDINAD

DISAIN JA ÕMBLEMINE, HEA KANGAVALIK, PIMENDAVAD KARDINAD,
ROOMA- JA PRANTSUSE KARDINAD, PANEELID
RULOOD, RIBAKARDINAD, VOLDIKKARDINAD, KARDINAPUUD
MÕÕTMINE JA PAIGALDUS

Külastage e-poodi:
WWW.ALBATROSTEXTILE.EE

Kardinasalong "Albatros Textile"
Viimsi kaubanduskeskus
Randvere 6, Haabneeme

Tel: +372 5309 9005
+372 7736 363

toimetaja Rivo Sarapik
tel 667 0111
toimetajad@aripaev.ee

Äripäev
31. juuli 2017

▶ **Rahandusministeeriumi fiskaalpoliitika osakonnajuhataja Sven Kirsipuu sõnul on Eesti maksukoormuse tase konkurentsivõimeline** FOTO: ANDRAS KRALLA

TOOTMISE VALUD

Maksureha riisub lõviosa kasumist

Pisut alla kaheeurose jaemüügihinnaga tootelt kümnesendist kasumit teenivale ettevõtjale tekitab küsimärke olukord, kus riik teenib samalt tootelt mitu korda rohkem.

URMO ANDRESSOO
urmo.andressoo@aripaev.ee

Äripäev

Üle 70 eurosendi on maksudena laekunud 1,98eurose lõpphinnaga tootelt riigikassasse hetkeks, kui see on leidnud koha inimese ostukärus ning mööda poeparklat auto poole veereb. Tootmisketi ahel ahela haaval läbi vaadanud ettevõtja sõnul paneb nii suur kogusumma kulmu kergitama. Ettevõtja nimi, ettevõte ja müüdavad tooted on Äripäevale teada, kuid kaubanduspartneri soovile viidates palus ta jääda anonüümseks.

"Sugugi ei tahaks viriseda. Tahan panna inimesed, alustades valitsusest, mõtlema selle üle, kuidas reaalselt maksud kujundavad meie ettevõtluskliimat," möönis ettevõtja.

Puust ja punaseks – kuidas ühest eurost saab kaks

Toote omahind on üks euro ning see jaguneb ettevõtja sõnu firmas laias laastus võrdselt kolmeks: 33 senti kulub toote valmistanud töölistele, 33 senti materjalile ning 33 senti moodustavad üldkulud, nagu juhtkonna ja teeninduspersonali töötasu, elekter, aktsiisid jne.

Esmalt, töölised saavad palgana kätte ühe toote valmistamise eest pisut alla 20 sendi. Pea 14 senti jõuab tööjõumaksudena riigikassasse.

Teiseks, materjali või toorainet ostab tootja sisse. "Ka sellest saab riik vahendajafirma aktsiiside ja tööjõumaksude näol oma osa," kommenteeris ettevõtja, kelle hinnangul teenib riik tooraine sisseostult ühe toote lõikes ligi kaks senti.

Kolmandaks üldkulud, mis ettevõtja sõnul jagunevad tema firmas omakorda suuresti kaheks. Pooled neist lähevad tootmisega otseselt mitteseonduvatele asjadele, nagu juhtkonna ja teenindava personali töötasu. Ehk taas kord ühe toote lõikes – 16 sendist, mis personalile ühelt tootelt töötasudeks makstakse, läheb seitse tööjõumaksudena riigile. Üldkulude teise poole ehk omahinna nii-öelda viimased 16 senti moodustavad tootmisega seonduvad kommunaalkulud – vesi, elekter, küte, transport. Viimaselt kolmelt tuleb omakorda taas riigile makse maksta. Tootja hindab, et ühe toote puhul umbes kahe sendi ulatuses.

> **Maksude osa toote hinnast sõltub sellest, kui palju kasutatakse Eesti tööjõudu. Nii lihtsalt on.**
>
> maksumaksjate liidu juht Lasse Lehis

Üle 10% marginaal ei lähe läbi

Nõnda kujuneb toote eurone omahind, millele tootja lisab kasumi teenimiseks juurdehindlusena 10 senti. Ajakirjaniku küsimusele, miks mitte rohkem, vastas tootja, et toode on niigi kallis. "Turuhind tuleb ette. Eestlane on Poola ja Hiina odavtoodetega harjunud," tõdes ta.

1,10eurose hinnaga läheb toode kaupmehe kätte, kes lisab sellele juurdehindlusena 50%, tehes toote hinnaks 1,65 eurot. Nagu ka ülal öeldud, maksab klient aga toote eest lõpuks kokku 1,98 eurot, kuna ostmisel võtab riik veel toote hinnast viiendiku käibemaksu, mis antud juhul teeb 33 eurosenti.

"Kui hakata iga kuluartikli kallal nokitsema, tulevad maksuameti pikad näpud kohe välja," tõdes ettevõtja. "Eks makse peab koguma, muidu ei seisaks riik püsti. Küsimus on aga, et kas selline maksutase on mõistlik," lisas ta.

Kergekäeline maksude loomine

"Eks ma teadsin ju ennegi, kuidas asi käib, aga niiviisi puust ja punaseks polnud maksuteemat enese jaoks mõelnud ja arvata on, et enamik inimesi ei kujuta maksude kogunemist kuigivõrd ette," selgitas ettevõtja. "Tundub, et isegi valitsuse liikmetel ei oma teemast ülevaadet, muidu kergekäeliselt uusi makse ei fabritseeritaks," lisas ta ja möönis, et üleliigne maksustamine teeb tootjate elu hulga keerulisemaks, kui mitte võimatuks.

Just valitsuse hiljutine maksupoliitika ongi põhjus, millest tekkis mõte hakata makse kokku lugema, tõdes ettevõtja. "See ongi mind ärevusseisundisse ajanud. Pole mingit kindlustunnet. Ainult rabistatakse, et võtame siit ja võtame sealt. Lõpuks pole aga kuskilt võttagi," tõdes ta.

Ministeerium: oleme konkurentsis

Rahandusministeeriumi fiskaalpoliitika osakonnajuhataja Sven Kirsipuu möönis, et ettevõtja seisukohast võiksid maksud olla loomulikult võimalikult madalad, kuid maksukoormuse adekvaatsuse hindamiseks tuleks neid ikkagi konteksti panna ehk vaadelda seda, milliseid avalikke teenuseid ja hüvesid Eesti riik maksude eest pakub, ning võrrelda maksukoormuse taset teiste, eriti lähiregiooni riikidega.

Praeguse valitsuse prognoosi järgi kujuneb 2017. aastal maksukoormuseks 34,8% ja 2018. aastal 35,8%. Sellele rekordiliselt kõrgele tasemele jääb maksukoormus valitsuse seatud eesmärgi järgi vähemalt kuni 2021. aastani.

"Võrdluses oleme kindlasti konkurentsivõimelised. Eestis ei maksustata ettevõtete reinvesteeritud kasumit, tulevast aastast langeb regulaarselt jaotatud kasumi maksumäär 14 protsendile. Maksukiil ehk tööjõumaksu maksukoormus on naaberriikidega võrreldes madalam ja kõrgema palgataseme juures ka üks väiksemaid Euroopa Liidus," sõnas Kirsipuu.

Samuti lisas ta, et palgakulude kasvu aitab vähendada järgmisel aastal jõustuv kõrgem tulumaksuvaba miinimum. "Unustada ei maksa sedagi, et arvutustes esile toodud käibemaksu ja aktsiisid maksab kinni lõpptarbija. Viimaste aastate suund nihutada maksukoormust rohkem majanduskasvu vähem pärssivate maksude ehk eelkõige kaudsete maksude suunas jätkub," viitas Kirsipuu, et nõnda panustab riik konkurentsivõimelisema ettevõtluskeskkonna loomisesse.

Eesti Maksumaksjate Liidu juhi Lasse Lehise sõnul pole teema kohta suurt midagi kommenteerida. "Maksude osa toote hinnast sõltub sellest, kui palju kasutatakse Eesti tööjõudu. Nii lihtsalt on," tõdes ta.

SCANMET
FINE METAL POLISHING • SINCE 1994

ISO 9001
BUREAU VERITAS
Certification

Scanmet OÜ on 1999. aastal loodud metallide mehaanilise lihvimise ja poleerimisega tegelev allhankeettevõte.
Alates asutamisest on ettevõtte eesmärk olnud oma klientidele metallide pinnatöötlusega seonduvate kvaliteetsete teenuste pakkumine.

Ettevõtte laienemise tõttu Lääne-Virumaale otsime oma meeskonda tublisid, positiivseid metallitööala spetsialiste.

Meeskonda ootame:
CNC-metallitööpinkide operaatorit
roostevabade metallide TIG-keevitajat

Meie pakume:
tänapäevaseid töötingimusi
stabiilset töökohta
konkurentsivõimelist töötasu
arenemisvõimalusi

Kandideerimiseks saada oma CV meiliaadressile:
kalev@scanmet.ee
Mob.: +372 534 00779

ALATES AUGUSTIST 2017 PAKUME ROOSTEVABAST TERASEST MATERJALIDELE ALLHANKETÖID:
- lehetöötlus CN-stantspingiga
- painutustöid CNC-painutuspingiga
- keevitustöid TIG-tehnoloogial

Aadress: Tööstuspargi põik 3,
46601 Vinni alevik, Lääne-Virumaa
Kontakt: juri@scanmet.ee Mob: +372 504 2133

35%

on see rekordiline suurusjärk, kuhu valitsus lähiaastateks maksukoormust prognoosib.

PANE TÄHELE

Ühe toote näide: iga liigutus maksab

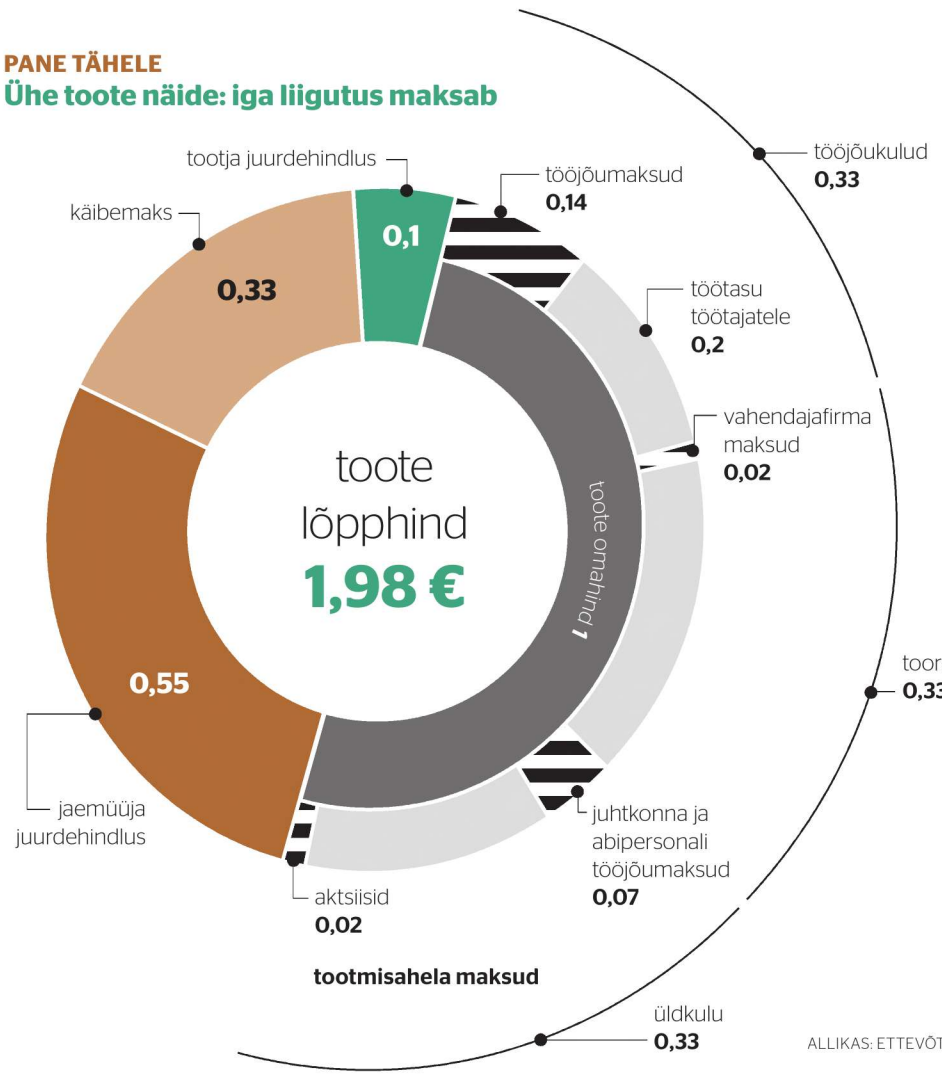

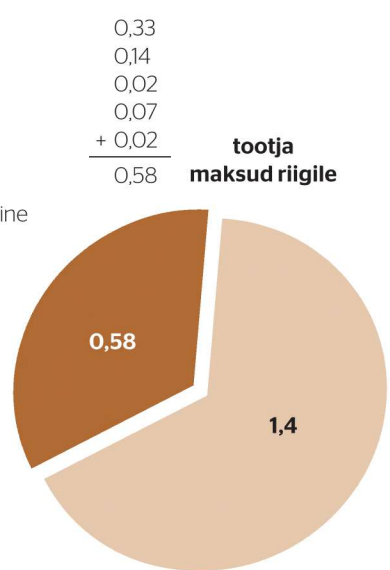

ALLIKAS: ETTEVÕTJA ARVUTUSED

LADUKS

www.laduks.ee

TÖÖSTUSUKSED
TULETÕKKEUKSED
LAADIMISSEADMED

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

MAJANDUSKASV

Rootsi rabas jalust

Rootsi majanduskasvu tempo ületas teises kvartalis analüütikute ootused pika puuga.

Eelnenud kvartaliga võrreldes kasvas Rootsi SKP teises kvartalis esialgsel hinnangul 1,7% ja aasta baasil 4%, teatas Rootsi statistikaamet.

"*Wow*!" reageeris uudisele Twitteris Rootsi SEB panga peaökonomist Robert Bergqvist. "Lõpuks väga tugev Rootsi majanduskasvu arv, mis on kooskõlas teiste indikaatoritega."

Nordea analüütik Torbjörn Isaksson nimetas Rootsi majanduskasvu tempot teises kvartalis "üle mõistuse tugevaks".

Agentuuri Bloomberg küsitletud analüütikud olid ennustanud keskmiselt 0,9% suurust SKP kasvu eelnenud kvartaliga võrreldes. Aasta baasil oodati 2,7% suurust kasvu.

Analüütikute ootustest tuli suurem ka juuni jaemüügi näitaja (kasv aasta baasil 3,5%), majapidamiste laenukasvu tempo, töötuse näitaja ja tööstuse kindlustunde indeks, vahendas agentuur Bloomberg.

Rahandusminister Magdalena Andersson möönis majanduslehes Dagens Industri, et kasv on tõesti väga tugev. Ta tõstis esile majapidamiste kasvanud tarbimist, mis suurenes eelnenud kvartaliga võrreldes 1,1%. "Majapidamiste tarbimisnäitaja on kõrge, ent samuti ehitussektori investeeringud," ütles Andersson. "See on hea, meil tuleb ehitada palju uusi elamispindu ja sellega on valitsus võimule tulekust peale ka palju tegelenud."

Swedbank osutas samas, et Rootsi majanduskasvu näitajaid paisutab senimaani rahvaarvu kasv. Ühtlasi paisutasid teises kvartalis kasvu hooajalised tegurid nagu tööpäevade arv.

Tugev majanduskasv ei muuda Nordea prognoosi, et Rootsi keskpank ei hakka nii pea veel rahapoliitikat karmistama, ütles Nordea analüütik Isaksson ja tõi põhjusena esile, et inflatsioonitempo ei ole ikka veel jõudnud soovitud 2% lähistele.

Uudis tugevdas reedel Rootsi krooni, mis tugevnes euro suhtes 5 ööri, 9,54 kroonile eurost.

ÄRIPÄEV.EE

KINNISVARA

Pensioniraha läheb üüriturg

LHV pensionifondid ja Lumi Capital ostsid Põhja-Tallinnas kaks arendusjärgus kortermaja ja hakkavad seal enam kui sadat korterit välja rentima. Eesmärk on viia Eesti üüriturg uuele tasemele.

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Äripäev

Üüriprojekti ainus omanik on LHV juhitud pensionifondid. Mõte, visioon ja äriplaan tuli Lumi Capitalilt, mis haldab praegu muu hulgas Tallinnas Raadikul olevaid munitsipaalmajasid. Arendusfirma hakkab siiski teenima juhtimistasu ning ise projekti raha ei panusta.

"Olen ise olnud korteriüürnik ja minu lähisugulased on olnud üürnikud. Kui sa iga päev seda jama kõrvalt näed, mis on tingitud sellest, et omanikul pole väga huvi asja vastu, siis tervikhoonete puhul saame kõiki otsuseid ise teha ja lihtsalt kvaliteetsemat teenust pakkuda," rääkis Lumi Capitali juhtivpartner Martin Rekor.

Pelgulinnas asuvat Sitsi Õunaaia nime kandvat arendusprojekti on vedanud Andres Pärloja, Kristjan Mitti ja Henri Laksi arendusfirmaga Hepsor. Ehitaja on samade tegijatega seotud ehitusfirma Mitt & Perlebach.

Kokku kerkib Põhja-Tallinna neli kortermaja. Neist kaks ostsid LHV ja Lumi Capital nüüd ära, ülejäänud kahes majas korterite müük käib, rääkis Hepsori juhatuse liige Kristjan Mitt. Nelja maja peale kokku on kortereid ligikaudu 300, üürikorteriteks läheb neist 127.

Ta lisas, et sellised investorid pole päris tavalised kliendid, kes lihtsalt korteri soetavad. "Nende järgi tuleb ikka teha," rääkis Mitt. Lumi Capitali juhtivpartner Rekor rõhutas, et see aspekt on väga oluline – kortereid saabki rajada teadmisega, et neid ei müüda kunagi ning antakse vaid üürile.

Pika horisondiga

Pensionifondide jaoks on tegemist pika horisondiga ja korralikult tagatud investeeringuga, ütles LHV Varahalduse juhatuse esimees Mihkel Oja pressiteate vahendusel. "Eesmärk on üürikorterite pikaajaline omamine ning haldamine üüritulu teenimise eesmärgil," lisas ta.

Eestis on projekt üsna tavatu mitmest vaatepunkist – esiteks on majade ehitamine üürimise eesmärgil üldse vähe levinud, teisest küljest investeerivad ka siinsed pensionifondid pigem traditsioonilistesse finantsvaradesse.

LHV Varahalduse fondide jaoks pole see siiski esimene Eesti kontekstis pigem ebatavaline projekt. Näiteks on antud kaheksaks aastaks 25 miljoni euro eest laenu, et osta riigile lennukid, mille võtab kasutusele Nordica. Riigi Kinnisvara ASi arenduse rahastamiseks on antud 48,5 miljonit ja nii edasi.

Kui palju üürimajade rajamine raha neelab, osapooled ei avalda. LHV poetas pressiteates vaid pisikese infokillu – sel aastal on Eestiga seotud investeerimisotsuseid 100 miljoni euro ulatuses. Fondide kommunikatsioonijuht selgitas, et kulud tulevad aruannetest hiljem välja, ent kuna projekt võetakse ette mitmes faasis, pole kulude jaotus veel kindel.

Praegu on kinnisvaraturg üpris soe ning hinnad päris kõrged. LHV portfellihaldur Kristo Oidermaa riske siiski liialt suureks ei pea. "Riski-tulu suhe on meie arvates paigas. Pensionifondid on väga pikaajaline investor ning seega pika perspektiivi peale on tähtsam projekti enda tootlus ja kogu turu üldine areng," rääkis ta.

Projekti vedava ja investeerimisvõimalusi otsiva Lumi Capitali partneri Rekori sõnul on üürikorterite järele nõudlus kindlasti suur. Näiteks tuleb üha rohkem noori inimesi mujalt Eestist Tallinna elama ja üürikorterite hinnad on tõusmas.

Eestis ainulaadne

Rekori sõnul on projekti kõige eristuvam külg see, et äris ollakse väga pikaajaliselt ja omatakse tervet hoonet, mitte ainul üht korterit. Tavaliselt on üürileandjad eraisikud. "Seal on alati küsimus, kui kauaks sa seda pinda saad ja mis hind on," rääkis ta.

Selline olukord on Lumi Capitali partneri sõnul ebamäärane ja üürilepingud on lühiajalised. "Kellelgi tuleb õde maalt linna elama, siis on vaja korter vabaks teha või tekib plaan üldse müüa. Kliendi jaoks on seal palju ebakindlust," märkis ta.

Kogu hoone omamine võimaldab ka kiiremaid otsuseid. Kui mured tekivad, saab teha kiire otsuse ja asja ära lahendada, mitte ei pea seda korteriühistus saja korteriomanikuga koos otsustama, ütles Rekor.

u uueks looma

Eestis käib teistpidi

Tuntud investor Stefan Andersson ütles sotsiaalmeedias LHV diili kohta, et see on igati hea ja loogiline, ent Eestis toimub huvitav *reverse engineering*.

"Pole olemas ettevõtlikke kinnisvarainimesi, kes on tahtnud/suutnud luua börsiettevõtteid, millesse võib investeerida rahva pensioniraha, vaid rahva pensioniraha peab ise looma ettevõtteid," märkis ta.

Võimalikku probleemi näeb Andersson selles, et vara likviidsus võib olla piiratud. Samuti on reeglina finantsinvestoritele raskem leida tööstuslikku, antud juhul kinnisvaraalast kompetentsi.

Koduturu eelistamine pensioniraha investeerimisel on rootslasest investori sõnul kindlasti õige. "See muidugi ei tähenda, et 100% peaks olema investeeritud Eestisse, vaid et rohkem Euroopasse kui Ameerikasse, rohkem Põhja-Euroopasse kui Lõuna-Euroopasse ja rohkem Eestisse kui Lätisse," kirjutas Andersson sotsiaalmeedias.

◀ **Sitsi Õunaaia arendus, kuhu terved majad tulevad LHV pensioniraha toel üürikorteritega.** FOTO: HEPSOR

Kuna kortereid ei hakata kunagi müüma, pole ka ajahorisont enam mure. Kui majareeglid täidetud ja üüriarved tasutud, võib inimene majas iseenesest elada kogu enda elu. Ka maja sees saab lihtsalt vahetada ühetoalise korteri näiteks kolmetoalise vastu.

Kes on aga inimene, kes Sitsi arendusprojekti kolida võiks? Rekor ütles, et sihtgrupp on väga lai. Ta tõi kaks näidet – Tallinna õppima tulevad tudengid ja eakad. Esimeste jaoks on majas mugavaid ühetoalisi kortereid, eakaid aga peaks meelitama see, et läbipääsusüsteemid on mugavad ning majades on liftid.

Sihtgrupi paneb paika pigem korteri suurus. "Meil on ühe-, kahe- ja kolmetoalised korterid, pole ühtegi neljatoalist, nii et kui inimesel on juba suurem pere, siis ta ilmselt kas ostab midagi või otsib mujalt üürikorterit," märkis Lumi Capitali juhtivpartner.

Globaalne trend

Kui Eestis on sarnaseid erasektori initsiatiivil üürimajaks rajatud hooneid vähe ning need on pigem pisikesed, kümne-kahekümne korteriga, siis mujal Euroopas ja Põhjamaades on see Rekori sõnul päris levinud ning üle maailma kasvav trend.

"Sektor kasvab päris kiiresti näiteks Londonis. Käisime mais seal vaatamas erinevaid projekte –, seal on 40 000 sellist üürikorteritega maja ehituses. See on globaalne trend, kus väga palju on toimumas," rääkis kinnisvaraarendaja.

Lumi Capital on praegu peamiselt tuntud selle poolest, et firma haldab Tallinna munitsipaal-sotsiaalmajade projekti Lasnamäel Raadikul. Selle äri ning uue Pelgulinna arendusprojekti vahele paralleeli siiski tõmmata ei saa. "Ei ole tegu kuidagi sotsiaalse või toetatud korteri mudeliga, vaid tavapärase korteri üürihindade tasemega," kirjeldas Rekor seda, kuidas firma klientide jaoks hinnad paika paneb. Ka sihtgrupp on uues projektis teine.

"Raadiku on Tallinna linna poolt suunatud pigem keskmise ja madalama sissetulekuga inimestele ja vähekindlustatud noortele peredele. Manufaktuuri projekt on suunatud tavapärasele tavahinnaga üüriturule," rääkis ta. Ka mahud on erinevad – kunagise puuvillavabriku Balti Manufaktuuri aukohta Sitsi mäele kerkib 120 korterit, ent Raadiku kompleksis on neid üle 1200. Vahe tuleb aga just sellest, et erasektori veetud projektis saab ise hindu seada ja kliente valida.

PANGANDUS

DNB pank võtab raha välja

Varem kogunenud kasumi arvel maksis DNB pank 2017. aasta esimesel poolaastal 6 miljonit eurot dividende. Dividendide väljamakselt tasus pank tulumaksu 1,5 miljonit eurot.

Teatavasti kavatsevad DNB ja Nordea ühendada oma Balti harud uueks pangaks nimega Luminor.

DNB Panga 2017. aasta esimese kuue kuu kasum Eestis enne maksustamist oli viis miljonit eurot, kasvades eelmise aasta sama perioodiga võrreldes enam kui 64 protsenti. Kasumi suurenemine tulenes peamiselt netointressitulude kasvust ja tegevuskulude vähenemisest. Panga puhaskasum oli teise kvartali lõpuks 3,5 miljonit eurot.

Panga hoiuseportfelli maht jäi samale tasemele möödunud aasta lõpuga, moodustades 331 miljonit eurot. Laenude netomaht ulatus teise kvartali lõpuks 535 miljoni euroni.

DNB Eesti juht Ivars Kapitovics rääkis, et Eesti majandusel on esimesel poolaastal läinud hästi – sisemajanduse kogutoodang kasvas kiiresti, välisnõudlus on tugevnenud ja tänu sellele suurenesid ka ettevõtete tootmismahud.

"Samuti näeme investeerimisaktiivsuse tõusu. Seda toetab jätkuvalt soodne finantseerimiskeskkond – intressimäärad on madalad ning pankade laenutingimused ettevõtetele soodsad. Tõusma hakanud hinnad tasakaalustavad mõnevõrra vähenenud palgasurvet. Ettevõtete jaoks on jätkuvalt väljakutse kasumlikkuse suurendamine, kuid võrreldes aasta varasemaga on olukord täna palju kindlam," rääkis ta.

ÄRIPÄEV.EE

PRANTSUSMAA

Macron riigistas laevatehase

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Prantsusmaa president Emmanuel Macron riigistas laevatehase STX, et vältida selle minekut Itaalia investori kontrolli alla. Selline otsus seab aga küsimärgi alla, kas Prantsusmaa uus president ikka on nii ettevõtlussõbralik, kui ta valmiskampaanias paista lasi.

Macron külastas laevatehast tänavu mais ning andis korralduse üle vaadata eelmise presidendi François Hollande'i ajal sõlmitud kokkulepe Itaalia laevaehitajaga Fincantieri laevatehases enamusosaluse omandamiseks. Selle asemel pakkus Prantsusmaa itaallastele kokkulepet, kus Itaalia ja Prantsusmaa osalus jaguneks 50 : 50. Kokkuleppele ei jõutud.

Prantsusmaa rahandusminister Bruno Le Maire põhjendas, et riigistamise eesmärk on kaitsta Prantsusmaa strateegilisi huvisid laevanduses, säilitada töökohad ning vältida unikaalse oskusteabe minemist riigist välja, vahendas Bloomberg. Saint-Nazaire's asuvas tehases on palgal 2500 inimest. Riigistamise otsus läheb maksma 80 miljonit eurot. Ministri sõnul on see ajutine samm, et anda rohkem aega itaallastega läbirääkimisteks.

Strateegilised huvid

Macron on nimetanud laevaehitust strateegiliseks tööstusharuks. See laevatehas on ka ainus Prantsusmaal, kus saab valmis ehitada suuri lennukikandjaid. Macron oli mures ka võimaliku oskusteabe edastamise pärast Hiinale, kuna Fincantieril on koostöökokkulepe Hiina riikliku laevaehitusfirmaga kruiisilaevade tööstuse arendamiseks. Fincantieri on tõrjunud need kahtlused kinnitusega, et koostöölepe hiinlastega ei näe ette tehnoloogia siiret.

"Meie leiame, et Prantsusmaa valitsuse otsus mitte järgida juba sõlmitud kokkulepet on murettekitav ja arusaamatu," ütlesid Itaalia peaminister Pier Carlo Padoan ja majandusminister Carlo Calenda ühisavalduses.

Arvamusküsitlusi korraldava firma Ifop juhi Jérôme Fourquet' sõnul on Macroni võimalik mõista. Presidendi populaarsus on järsult kahanenud, populistlikud meeleolud pole kusagile kadunud ning ees on keeruline ja vastuoluline tööturu reform. Laevatehase riigistamisega kogub ta kaasmaalaste silmis positiivset kapitali.

"Macron on pragmaatiline ja laevatehase riigistamine on sõnum prantslastele," ütles Fourquet Bloombergile. "Tal ei ole võimalik majandust dereguleerida ilma valijatele mingeid garantiisid andmata. Ta on suure tööturureformi künnisel, ta kärbib riiklikke toetusi ja selgitab tööstustöölistele, et ta pole jõuluvana. Ta teab, et tal tuleb midagi ka tagasi anda sümboolse ja ajaloolise tööstusharu kaitsmise näol," ütles ta.

Hiljuti avaldatud Ifopi küsitlus näitas, et Macroni populaarsusreiting on alanenud 10 protsendipunkti, 54%-le. See on kiirem langus kui ta eelkäijatel. Ka Prantsusmaa peaministri populaarsusreiting on langenud.

Laevatehast puudutav otsus ei pruugi jääda ainsaks riigi sekkumiseks. Oktoobris tuleb Prantsusmaa valitsusel otsustada, kas kasutada optsiooni kuni 15% osaluse omandamiseks Prantsusmaa rongitootjas Alstom SA.

PIIRKOND

Kasutu raudtee pärsib Te

Telliskivi tänava ja Balti Jaama vahel kulgevad raudteerööpad vajaksid üles võtmist. Piirkonna olustikule võivad need küll nostalgiahõngulise lisakvaliteedi anda, kuid raskendavad ligipääsu ühte Tallinna kõige atraktiivsemasse ettevõtluspiirkonda.

LENNART KÄÄMER
kaasautor

"Takistused võivad häirida paljusid liiklejaid, näiteks liikumispuudega inimesi, jalgrattureid, lapsevankriga emasid. Kui liikumisteed muuta kõigile iseseisvalt läbitavaks, võiks piirkonnas ettevõtlus ja ühiskondlik aktiivsus veelgi jõudsamalt areneda," ütles Eesti Liikumispuuetega Inimeste Liidu (ELIL) juhatuse liige Jüri Lehtmets.

Üleskutsega tulid kaasa Depoo/Balti Jaama turg, GO Grupp, Telliskivi Loomelinnak, Miltonpro, ON-hoonekvartal ja vabaühendused, nagu Telliskivi Selts ja MTÜ Iseseisvus Kuubis. Seejärel aga rullus lahti probleem.

Kuna see Reisijate tänava raudteelõik asub reformimata riigimaal, ei saa ega tohigi kinnistu omanikud ise midagi otsustada, vaid kaasata tuleb Tallinna linn ja AS Eesti Raudtee (EVR). Lahti seletatuna on tegu maatükiga, millel puudub otsus riigiomandisse jätmise kohta ning on katastris registreerimata maa. Reisijate tänava rajatised on juba Tallinna kommunaalameti vara, mis asuvad reformimata riigimaal.

Lisatingimused lasid projekti põhja

Ülekäikude ehitamiseks vajaliku nõusoleku saamiseks pöördus Depoo/Balti Jaama turu juhataja Andres Rjabov Põhja-Tallinna linnaosavalitsuse ja EVRi poole. Kogu töö oleks tehtud omavahenditest. Vaja oli ainult nõusolekut. Nii esitaski EVR projekteerimistingimused ja Astri Kinnisvara OÜ kui Balti Jaama turu ja Telliskivi 62 kinnistute arendaja tegi projekti. Õigemini tellis selle Sweco Project OÜ-lt. Projektiloomes sai arvestatud ka kohalike elanike ja ELILi soovide-vajadustega.

"Lähtusime reaalsetest liiklusvoogudest ehk sellest, kust inimesed üle raudtee kõnnivad. Üks ülekäik oli planeeritud ON-hoone jalakäijate tee pikendusena ja teine Balti Jaama Turu lähedale. Soovisime rajada ajutisi ülekäike umbes kaheks aastaks, kuniks raudteeharu tulevik selgeks saab," rääkis Rjabov.

Paberil sai kõik kena, kuid paraku sinna see ka jäi. Labida mulda löömiseni ei jõutud, sest nagu võluväel tekkisid kokkuleppesse lisatingimused, millest varem juttu ei olnud.

"Lisatingimused tekkisid, kui olime projekti juba kooskõlastamiseks esitanud. Üks oluline lisanõue oli see, et tuleb paigaldada raudteega paralleelne piire, mis takistaks inimeste pääsu raudteele väljaspool ülekäigukohti. See nõue aga ei olnud seotud ülekäigukohtade projektiga, vaid puudutas juba Reisijate tänava kõnniteed. Seda meie projekt ei käsitlenud," rääkis Rjabov.

EVR: Rjabovi projekt ei vastanud nõuetele

EVRi arendusdirektor Anvar Salomets rahustas ettevõtjaid sellega, et ka EVRi huvi on parandada ligipääsetavust Balti Jaama piirkonnas. Vastuseks Rjabovile ütles Salomets, et EVRile ei esitatud seisukohavõtuks mitte nõuetele vastavat projekti, vaid potentsiaalsete ülekäigukohtade asukohaskeemid. Vastuseks andis EVR oma seisukohad, millele peab koostatav projekt vastama.

"Rõhutan, et tegemist ei ole "EVRi reeglitega", vaid õigusruumist tulenevate nõuetega. Veelgi enam, EVR avas kogu seonduva nõuete komplekti korraga, et huvitatud isik ega projekteerija ei peaks tühja tööd tegema," sõnas Salomets.

Ligipääsetavuse huvides on EVR ellu kutsunud Tallinna-Balti Jaama laiendamise projekti. Soov on ehitada juurde reisijatele mõeldud rajatisi, mis sulanduksid ka linnaruumi. Ühe alternatiivina on ette nähtud ka vähese kasutusega raudteeinfrastruktuuri likvideerimine. Viimase hulka kuulub ka Reisijate tänaval redutav raudtee.

EVRi partner on selles plaanis olnud Tallinna linnavalitsus, sest ainult koostöös linnaga on võimalik reformimata riigimaa edasine ühiskasutus. Kui territoorium jagatud, on edasine tehnilise teostuse küsimus.

Ettevõtjatele ja vabaühendustele on Salomets enda kinnitusel öelnud, et nad väldiks võimalusel igasuguste täiendavate rajatiste tekitamist sedavõrd keerulises ja kitsas olukorras. "Varuks veel natuke kannatust, kuni

Meie sisustame sinu kontori!

Pakume nii uut kui vähekasutatud kontorimööblit

ECOFURNI.COM
KONTORIMÖÖBEL

Kinnarps ISKU EFE Martela

- ANTIIK
- KAPID
- KAUPLUSE SISUSTUS
- KONTORITARBED
- LAUAD
- MÖÖBLI LISATARVIKUD
- NAGID
- PEHME MÖÖBEL
- SAHTLIBOKSID
- TAHVLID
- TOOLID
- TURVA-JA HOIUKAPID
- VAHESEINAD
- VAIBAD

HEAD HINNAD!

info@ecofurni.com I www.ecofurni.com

ÕPPIMINE VÄLISMAAL

BALTIC COUNCIL
FOR INTERNATIONAL EDUCATION

Suurbritannia • USA • Kanada • Austraalia
Saksamaa • Šveits • Austria • Prantsusmaa
Itaalia • Hispaania • Holland ja teised riigid.

Keelelaagrid

- Parimatest keelelaagritest koolilastele vanuses 7-18 aastat, kursustest noorte ja täiskasvanute jaoks.
- Bachelor, Master, MBA kõrgharidusprogrammidest Suurbritannias, Šveitsis, Taanis, Hollandis, Prantsusmaal, Saksamaal, Itaalias, Hispaanias, Soomes, Tšehhis jt.
- Põhi- ja keskharidusest parimates Suurbritannia, USA, Kanada, Austria, Hispaanias keskkoolides.

Kutseharidus

- Kutsehariduse saamisest välismaal, sh on tasuta õppimine Suurbritannias.
- Parimatest hotellinduse ja turismikoolidest.

Keskharidus

Kõrgharidus

Tallinn, Narva mnt 7 ☎ 6998300
www.balticcouncil.ee

lliskivi arengut

Kui liikumisteed muuta kõigile iseseisvalt läbitavaks, võiks piirkonnas ettevõtlus ja ühiskondlik aktiivsus veelgi jõudsamalt areneda.

▼ Eesti Liikumispuuetega Inimeste Liidu juhatuse liige Jüri Lehtmets.
FOTO: ANDRES HAABU

EVR jõuab linnavalitsusega kompromissile. Oleme linnavalitsusega eri meelel ainult ühes tehnilises nüansis," ütles Salomets.

Viis aastat veel oodata

Tallinna kommunaalameti juht Ain Valdmann ütles, et viimati arutati aprillis EVRi soovi rajada reformimata riigimaale kaks uut perrooni koos juurdepääsuga. "Eesti Raudtee selgitas, et alates Telliskivi tänavast (sh ülesõit ja Reisijate tn) Rannamäe tee 5 kinnistuni viiv seni reformimata maal asuv raudtee ei ole nende jaoks enam vajalik. Raudtee saab likvideerida koos perroonide ehitusega," rääkis Valdmann.

Nõupidamisel võeti vastu otsus, et EVR esitab linnaplaneerimise ametile ettepaneku perroonide rajamiseks ja tööga saab alustada pärast Euroopa Liidu tõukefondidest raha taotlemist ja saamist.

Kommunaalamet oli päri kolmel tingimusel. EVR peab töö tegema oma raha eest, samuti jääb firma kanda raudteeharu asukohas pinnase reostuse uuring ning raudtee peab olema likvideeritud 2022. aastaks.

Juuli esimese nädala lõpus väisasid EVRi esindajad ka linnaplaneerimise ametit. Kokkuleppeks jäi, et enne edasisi otsuseid tuleb raudtee saatus eskiisi tasandil läbi projekteerida. Ehituse mõte on hõlbustada kõikide ühiskonnagruppide ligipääsu ettevõtluspiirkonnale. Nii EVR kui ka kommunaalamet on kinnitanud oma avatust edasisele suhtlusele.

LENNUNDUS

Branson kaotas enamuse Virginis

Ärimagnaat Richard Branson müüs 31% talle kuulunud lennufirmast Virgin Atlantic prantslaste Air France-KLM-ile, vahendas The Guardian.

Osaluse vähendamisega 51-lt protsendilt 20-le teenis ettevõtte nõukogu esimehena jätkav Branson 220 miljonit naela.

Diil sünnib suurema kokkuleppe taustal. Nimelt on Virgin Atlantic koos ettevõtte suurimaks osanikuks tõusnud USA lennundusgigandi Delta (49%) ja Air France-KLMiga astumas liitu Itaalia lennufirma Alitaliaga, hakates koos pakkuma lende Euroopa ja USA vahel. Alliansi eesmärk on hambaid näidata konkureerivale partnerlussidemele American Airlinesi ja British Airwaysi vahel.

Bransoni sõnul oli tehingu näol tegu suurepärase võimalusega laiendada ettevõtte haaret ja pakkuda klientidele enamat.

ÄRIPÄEV.EE

TORMIS:
KALJUSTE:
JALAKAS:
SÜNNISÕNAD

Suurvormi taastulek
Noblessneri valukojas
2.08 / 3.08 / 4.08 /
5.08 / 7.08 / 8.08
kell 19:00

Piletid Piletilevist ja
Von Krahli Teatri
kodulehelt

Von Krahli Teater
2006 2017
rahvusfestival

Eesti Kontsert
AVISION
GRAANO
BLRT GRUPP
NOBLESSNER

MÜÜA

AS "ASWEGA"
(reg-kood 10097265)
40,269% osalus.

AS "ASWEGA" põhitegevusala on enda kinnisvara arendamine ja üürileandmine.

AS "ASWEGA" omandab kinnistuid aadressilt:

- Lastekodu tn 48/Masina tn 1 Kesklinna linnaosa, Tallinn,
- Mere pst 4 Kesklinna linnaosa, Tallinn,
- Masina tn 7 Kesklinna linnaosa, Tallinn,
- Masina tn 9 Kesklinna linnaosa, Tallinn.

Info ja pakkumised: aswega1@gmail.com ▪ +372 523 3359

Plastmo®
Disainitud põhjamaistesse oludesse

Soodsa hinnaga
vihmaveesüsteem põhjamaisesse kliimasse – **Plastmo!**

Liimitavad ühendused, 100% korrosioonikindel, tehase garantii 25 aastat. **Lai värvivalik**

Küsi pakkumist: www.plastmo.ee 688 94 39

EMISSIOON

Vastuoluline vitamiinimüüja pakub aktsiaid

Sel nädalal aktsiate avalikku pakkumist korraldav Tartu ettevõte Medical Pharmacy Group tahab kaasata miljoneid tootearenduseks. Investorile paistab ettevõte omapärane.

LIINA LAKS
liina.laks@aripaev.ee

Äripäev

Medical Pharmacy andmetel on ettevõtte aktsiakapitali suurus 518 104 eurot, aktsiakapital koosneb 327 280 A-liiki aktsiast ja 158 096 B-liiki aktsiast. Avalikule pakkumisele lähebki 120 588 B-aktsiat ja ettevõte loodab sellega kaasata 4,1 miljonit eurot.

Ettevõtte juhatuse liige Heikki Moik ütles, et kaasatav raha on plaanis suunata Eestis tehtavasse tootearendustegevusse. Praeguse seisuga on tema sõnul ettevõttel 67 aktsionäri.

"Panustame aktsia hinna tõusu," ütles Moik investorite vara kasvatamise strateegia kohta. Lisaks on ettevõttel plaan viia B-aktsiad ka Balti alternatiivturu First Northi nimekirja. Reedeks ei olnud taotlust kauplemisele võtmiseks Nasdaq Tallinna andmetel börsile veel esitatud.

Medical Pharmacy Groupi näol on tegu Tartus registreeritud ettevõttega, mis tegeleb peamiselt tervisetoodete- ja vitamiiniäriga. Nõudlus tervisetoodete järgi jõukuse ja teadlikkuse kasvuga kasvab, kuid küsitavusi on ettevõtte toodete ja tegevusega omajagu, iseloomustas ettevõtte esindajatega kohtunud investor Madis Müür.

Küsimused jäid õhku

"Ütleme, et oli veidi teistmoodi kogemus, kui oleks oodanud börsile minevalt ettevõttelt. Väga palju rõhku pandi tulevikuvisioonide selgitamisele ja plaanid on neil kindlasti suured, aga samas jäi ka omajagu küsimusi õhku. Kummaline tundus see, et nad ei tahtnud kuigipalju rääkida sellest, kuidas investor võiks nendega üldse teenida," selgitas Müür.

Samuti jääb investeerimise seisukohalt ettevõtte praegune hinnatase tema jaoks rohkem elava fantaasia kui realistlike börsikordajate valdkonda (vt kõrvallugu). "Ettevõtte juhtkond ei tundunud vähemalt investoriga suheldes teadvat enda numbreid – või ei taha neid ka küsimuse peale avaldada," kommenteeris ta. "Aetakse hoopis müügijuttu ja tulevikuvisioone ning kindlasti tahaks teada erapooletu meditsiinitöötaja või -asutuse arvamust nende ja nende toodete kohta."

▲ **Heikki Moik, Swen Uusjärv ja Madis Müür ei jõudnud Medical Pharmacy asjus täielikule üksteisemõismisele ja Müür näitaks firma tooteid meeleldi meditsiiniasjatundjale.** FOTO: ANDRAS KRALLA

Pole südamerahuaktsia

Investor Henrik Igasta kommenteeris ERRile, et konkreetsest ettevõttest on tal vaid pinnapealset infot, kuid üldiselt kipuvad alternatiivturule minema ettevõtted, mis on oma arengus suhteliselt algjärgus või varajases staadiumis või on tegemist väiksemahulise rahakaasamisega.

"Peab arvestama sellega, et üldiselt need aktsiad kipuvad jääma väga ebalikviidseks ja olema oma olemuselt väga spekulatiivsed. Selles mõttes ei ole kindlasti tegemist stabiilse dividendiaktsiaga, asjaga, mida osta oma kontole ja siis unustada ta sinna," ütles ta.

Äripäeva Infopangas asuva majandusaasta aruande järgi teenis Medical Pharmacy Group möödunud aastal 62 673 eurot müügitulu ning tasus riiklikke makse 31 721 ning 21 töötaja pealt tööjõumakse 33 713 euro eest. Omakapitali oli ettevõttel viimase majandusaasta aruande järgi 373 368 eurot.

TAUST

Läbipõimunud omanikering

Ettevõte AS Medical Pharmacy Group omanik on seotud erinevate firmade kaudu Investoriteliiduga: Medical Pharmacyst üle 80% kuulub ettevõttele Worldlife Estonia, mille tegevjuhtkonna seas on Swen Uusjärv.
Möödunud aastal kirjutas Äripäev, et Investoriteliit meelitab suure tootlusega ning osa investorite rahast läheb nendega seotud Medical Pharmacysse.

KUULA VEEBIS

Äripäev eetris

Investeering, mille asemel sobib keretäis
www.aripaev.ee/eetris

TASUB TEADA

Vastuseta jäänud küsimused

Meravita brändi kasutava Medical Pharmacy Groupi tegevus tekitas Madis Müüril küsimusi.

1. Investoritega kohtunud inimesed ei teadnudki alguses, mis valuatsioonil ettevõte börsile jõuab. Öeldi umbes, et IPO prospekt on üle 100 lk pikk ja kusagil see number seal on, võime sulle prospekti kaasa anda.

2. Hakati rääkima aktsia hinnast, mis ilma muu infota ei ütle mitte midagi ja alles mitmenda küsimise peale siiski tunnistati, et hinnatase jääb veidi alla 20 miljoni euro. Krediidiinfo andmetel on Meravita käive olnud esimeses kvartalis keskmiselt 11 000–14 000 eurot ehk hinnatase jääb suurusjärku 100–150 × ettevõtte käive. Peab päris elav fantaasia olema, et selist hinnataset panna. Ühesõnaga, nende hinnatase tundub mulle utoopiliselt kõrge ja seetõttu kindlasti investeerimas ei ole.

3. Küsimuse peale, kuidas hinnatase leiti, vastati, et see on 8- või 9kordne EBITDA, aga ei tahetud täpsustada, mis aastal selle tulemuseni võiks jõuda. Ettevõte sai toodetega juuli alguses suurematesse Rimi poodidesse sisse ja käive kasvab kenasti, aga seda on seni veel küllaltki vähe. Nad ise rõhutasid ka mitu korda, et apteegikettidesse ja poodidesse sissesaamise protsess on pikk ja keeruline, mis mängib oluliselt vastu nende kiire kasvu teesile.

4. Ebatraditsiooniline on ka nende lähenemine, et nad senistele tulemustele rõhku ei pööra, tavaliselt on börsile minevatel ettevõtetel ikkagi eelneva paari aasta majandustulemused koos kommentaaridega avalikud. Paraku ei leidu Investoriteliidu ega Meravita lehel traditsioonilist Investorite sektsiooni ega Medical Pharmacy Group ASi majandustulemusi. Enne börsile minekut võib kuidagi veel aru saada nende meetodist üks ühele investoritega rääkida, aga börsile minekuga võiks tulemused juba avalikud olla, et investorid saaks rahulikult kodus ilma müügijututa hinnata, mida ettevõte seni saavutanud on ja kas nende tulevikuplaanid on ka realistlikud.

5. Kindlasti on murekoht, miks Meravita tooteid ei ole üheski apteegis müügil. Mina ei julge tarbida ravimit, mis pole apteekides müügil.

ICC EESTI RAHVUSVAHELINE KAUBANDUSKODA

ICC Eestil on sõsarorganisatsioonid 90 riigis. See on unikaalne võrgustik, mille looja on rahvusvahelise äri maailmaorganisatsioon ICC.

Meie sõsarorganisatioonid on taganud ICC Eesti äridelegatsiooni visiitide edukuse.

Tänavune reisikava katab tohutu ala: kaugest Austraaliast maailmalõpulinnani (Fin del Mundo) Ushuaia Tulemaal. Valida on lähedaste, kaugete ja väga kaugete sihtkohtade vahel.

Huvilistel palume kohe registreeruda!

Reiside vastutav korraldaja on ICC Eesti asutajaliige EMI EWT Ida-Lääne Koolituse AS, kellel on pakettreiside korraldamiseks nõutavad reisikorraldaja õigused ja registreeringud.

2017. AASTA ÄRIDELEGATSIOONID JA ÕPPEREISID

Registreerumine lõpeb täna:
20.08–26.08.2017 **Rahvusvaheline suveakadeemia Saksamaal – hea võimalus ärikontaktide loomiseks!**
21.08–25.08.2017 **Äridelegatsiooni visiit Valgevenesse**

Registreerumine kestab:
18.09–06.10.2017 **Äridelegatsioon – konverentsireis Austraaliasse**
02.10–03.10.2017 **Nordic Business Forum 2017 Helsingis – ainult 2 vaba kohta!**
26.11–12.12.2017 **EMI EWT õppereis Lõuna-Ameerikasse**

Tutvuge reisikavaga ICC Eesti kodulehel – www.icc-estonia.ee.

NB!
Suvel kõik koolitused 25% soodsamad!
Lisasoodustused liikmetele!

Info ja registreerimine:
tel 684 1252
icc@icc-estonia.ee

reklaamitoimetaja Svetlana Vink
tel 667 0206
svetlana.vink@aripaev.ee

SEADUSANDLUS JA MÜÜK

Seda peab iga müügiinimene teadma!

30.08.2017 Kaval-Antsu talus Tallinnas

09:00–09:15	Kogunemine ja hommikukohv
09:15	Seminari avasõnad
09:30	**Müügilepingu tüüptingimustega seotud võimalused ja riskid** **HEILI HAABU** COBALT Advokaadibüroo vandeadvokaat, töö- ja äriõiguse valdkond
10:20	**Äriinfo vargus – kuidas kaitsta kliendiandmebaasi ja ettevõtte ärisaladusi?** **PIRKKO-LIIS HARKMAA** COBALT Advokaadibüroo partner IT, IO ja regulatsioonide valdkonna juht
11:10	**3 lugu tarbijavaidluste komisjonist, ekspertide soovitused** **AIRA TAMMEMÄE** seminari programmijuht
11:40–12:00	Energiapaus
12:00	**Ebaausa kauplemisvõtte ja agressiivse kauplemisvõtte tähendus ja sanktsioonid** **ELISE KERIKMÄE** Tartu Ringkonnakohtu kriminaalkolleegiumi kohtujurist
12:50	**Kuidas kaitsta müügitöötajaid ja ettevõtet tööõiguslikes dokumentides?** (esineja kinnitamisel)
13:30–13:45	Küsimused-vastused ja seminari kokkuvõte

Seminaripilet+videosalvestus:
soodushind hetkel **99 eurot** +km (tavahind 129 eurot+km)
Videosalvestus 69 eurot +km

Info ja registreerimine: www.bestsales.ee

Seminari toetaja

CÕBALT
ADVOKAADIBÜROO

Äripäev Äripäev Bestsales.ee

ASi Medical Pharmacy Group B-aktsiate avaliku pakkumise teade

31.07.2017

AS Medical Pharmacy Group (registrikood 12356191, aadress Ülikooli 8, Tartu) kuulutab välja B-aktsiate avaliku pakkumise. Ettevõte soovib B-aktsiad kauplemisele võtta Nasdaq Tallinn ASi poolt opereeritava alternatiivturu First North nimekirjas, milleks esitatakse Nasdaq Tallinn ASile kauplemisele võtmise avaldus.

Oluline informatsioon pakkumise kohta

Pakutakse avalikult kuni 120 588 B-aktsiat. Ülemärkimise korral võib AS Medical Pharmacy Group suurendada pakutavate B-aktsiate arvu kuni 147 058 B-aktsiani.

Avalik pakkumine toimub ainult Eestis.

Märkimisperiood 31.07.2017 – 31.10.2017.

Ettevõtte eesmärk on avalikul pakkumisel kaasata 4,1 miljonit eurot. Seoses pakkumise ning B-aktsiate planeeritava kauplemisele võtmisega First North alternatiivturul on AS Medical Pharmacy Group koostanud avaliku pakkumise ja kauplemisele võtmise prospekti, mis on registreeritud Finantsinspektsiooni juhatuse 2017. aasta 24. juuli otsusega. Prospekt on märkimisperioodi jooksul paberkandjal kättesaadav emitendi asukohas Tartus Ülikooli 8. Samuti on prospekt avaldatud veebilehel www.meravita.ee, Finantsinspektsiooni veebilehel www.fi.ee ja www.investoriteliit.ee.

Pakkumise eeldatav ajakava:

31.07.2017 ***kell 9.00***
Märkimisperioodi algus

31.10.2017 ***kell 17.00***
Märkimisperioodi lõpp

3.11.2017
Pakkumise esialgsete tulemuste avaldamine

10.11.2017 *(või sellele lähedane kuupäev)*
Pakkumise lõplike tulemuste avaldamine

14.11.2017 *(või sellele lähedane kuupäev)*
Aktsiate kandmine investorite väärtpaberikontodele

15.11.2017 *(või sellele lähedane kuupäev)*
B-aktsiatega kauplemise algus First North'il

Lisainfo:

Kõneisik: Heikki Moik
Ametinimetus: juhatuse liige
Organisatsiooni nimi: AS Medical Pharmacy Group
Telefon: +372 5551 1219
e-posti aadress: heikki.moik@meravita.ee

Pressiteate koostaja ja pressikonverentsi korralduslik pool: Tanel Ojala
Telefon: +372 5623 2929
e-posti aadress: tanel.ojala@meravita.ee

toimetaja Vilja Kiisler
6670169
vilja.kiisler@aripaev.ee

KOMMENTAAR

Tahan 7500 eurot palka

Presidendi vastuvõtul käinud kuldmedalist võttis kokku paljude lõpetajate ambitsiooni: "Unistuste töökoht on kindlasti selline, mis on minu enda tehtud, pakub teistele tööd ja kus pole oluline mitte palk, vaid töö nautimine... Ligikaudu 2500 eurot kuus oleks normaalne, aga ideaalne küündib ikka kuskil üle 7500." (Eesti Päevaleht)

Ambitsioonikus on väga oluline. See on osa teadvustatud motivatsioonist. Ilma ambitsioonita poleks arengut, uusi tooteid ja teenuseid, käibe ja kasumi kasvu. Ainult ambitsioonist on ka vähe – vaja on oskusi, teadmisi, õigeid eesmärke, võimaluste taipamist, visadust ja ka head õnne.

Kõik ambitsioonid on egoistlikud. Tahan oma firmat, tahan naudingut, tahan palju palka. Miks peaks see klienti huvitama? Väga tihti on klient nõus maksma selle eest, et sina teed ära selle töö, mis on ebahuvitav, igav ja nüri.

Ambitsioon on osa motivatsioonist. Võim, nauding ja raha on välised motivaatorid. Tõeliselt suuri asju teevad inimesed, kes on sisemiselt motiveeritud. Inimesed, keda ajendab tähendus, missioonitunne, iseseisvus ja meisterlikkuse kasv. Kuldmedal näitab visadust, kohusetunnet ja nutikust. Samal ajal paraku ka välise tunnustuse, hinnete, kuldmedali ehk preemia nimel pingutamist.

Tubli kuldmedalist ei adu, et palka maksavad kliendid. Selleks, et 7500 eurot puhtalt kätte saada, tuleb minimaalselt 15 000 eurot brutokasumit teenida. Ehk iga oma töötund umbes 100 euro eest kliendile maha müüa.

Kliendid pead ise leidma, ise ennast maha müüma, olema kõvasti parem kui konkurent. Kui oled kaupmees, siis pead vähemalt 100 000 eurot kuus käivet tekitama.

Tegutsemise kolm eeldust

Aga olgu, gümnaasiumi roll ei ole praegu veel kahjuks ette valmistada tulevasi ettevõtjaid ja tööandjaid. Ja kindlasti on paljudel lõpetajatel olemas ka sisemine motivatsioon.

Kui töö pikas perspektiivis kohe üldse huvitav ei ole, siis hakkab sisemiselt motiveeritud inimesel igav. Ei ole mugavus-, on igavustsoon. Sisemine mootor tiksub tühikäigul, sest pole põhjust gaasi anda. Kahjuks on põnevusel alati oma hind. Kui pool päeva teed "pean"-asju ja pool päeva saad teha "tahan"-asju, on juba hästi.

Tegutsemiseks on vaja kolme eeldust: võimekus, võimalus ja tahe. Ah jaa, et mis sest kuldmedalistist sai? Kui tal enamat öelda ei olnud, siis pakuti talle tükitööd tootmisliini taga.

INDREK SAUL
müügikonsultant

Põnevusel on oma hind. Kui pool päeva teed "pean"-asju ja poolt päeva "tahan"-asju, on juba hästi.

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Vana-Lõuna 39/1, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: **www.aripaev.ee**
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioossel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Poliitika peletab ettevõtjaid

Äripäev avaldas paar nädalat tagasi pikema kirjutise võimalikust uuest ettevõtjate erakonnast. Lugesin, et kõik tänased juhtivpoliitikud on selle perspektiivi suhtes skeptilised. Jäin mõtlema, et kust tuleksid uude erakonda tegusad ja usaldusväärsed ning – mis eriti oluline – uued inimesed.

Poleks ju erilist kvalitatiivset tõusu poliitilises kultuuris, kui uus erakond tekiks sisuliselt mõne senise partei varemetele, kaasates ülejooksikuid vasemalt ja paremalt.

Suurettevõtjad ise üldjuhul tegevpoliitikasse hästi ei sobi. Eri aegadel ministriameteid proovinud Toomas Sildmäe, Jüri Mõis, Tõnis Palts ja Olari Taal on sealt suhteliselt kiiresti äriliistude juurde tagasi pöördunud. Värskelt rahandusministri portfelli haaranud Toomas Tõnistele aga hakkab alles nüüd kohale jõudma, millised on Eesti ja Euroopa rahanduse aluspõhimõtted.

Suurärimehed on reeglina ratsionaalsed ja tulemusele orienteeritud tegutsejad. Poliitilised protsessid on sageli irratsionaalsed, neis on vaja teha kompromisse ning teinekord tulemust oodates lihtsalt tuimalt tiksuda. Meenutage kas või Juhan Partsi pikka ja vaevalist, ent lõpuks siiski edukat Euroopa Kontrollikotta pürgimist.

Teine probleem on poliitilisel parnassil juba koha sisse võtnute tugev tõrksus uute tulijate vastu. Mõistetav, et tülikate konkurentide lisandumist ei soovi mitte keegi vanadest olijatest. Ent panetunud parteipoliitikud kardavad uute tegijate esiletõusu isegi koduerakonna sees ning suruvad neidki kohalikel valimistel tahapinki.

Kolmandaks, paljud poliitikas kätt proovinud tegusad inimesed on sageli tüdinenud või pettunud stressirohkest poliitikurollist. Kui välklambid enam ei sähvi ja kaamerad on kinni, tuleb poliitikul tegelda paljude inimeste igapäevaste muredega, millel lihtsaid ja odavaid lahendusi enamasti pole. Ei glamuuri ega respekti.

IVO RULL
valimisliit Kogukondlik Viimsi

Miks Siim Kallas kolmandat korda sikku tegema läheb?

Sobivaid napib

Ja mis kõige olulisem – meie väikeses ühiskonnas napib inimesi, kes sobiksid poliitikat tegema. Poliitiku roll eeldab päris palju spetsiifilisi kvaliteete. Võimet veenvalt kõneleda ja arusaadavalt kirjutada, oskust kiirelt aru saada eri osapoolte tegelikest motiividest ja huvidest, korrektsust ja täpsust. Kasuks tulevad süvendatud teadmised mõnel erialal ning esinduslik välimus. Paraku paljud, kel eelviidatud omadused olemas, eelistavad pigem teha karjääri väljaspool poliitikat.

Kohalike volikogude valimised võiksid olla koht, kus erakonnad lasevad eeskätt oma piirkondlikel liidritel ning noorematel liikmetel end tõestada. Aga kus sa sellega – võitlusse volikogude kohtade pärast saadetakse parteikontorite poolt nii eurosaadikud, ministrid kui ka riigikogulased. Lisaks oma erakondliku järelkasvu maha tampimisele lämmatatakse niimoodi ka mitte-erakondlikke valimisliite.

Rääkimata volikokku kandideerivate ministrite ja eurosaadikute poolt valijatele näkku valetamisest. Kuna seadus ei luba eurosaadikul või ministril volikogus tööd teha, siis pole võimalik tõsiselt võtta end peibutuspardina sinna pakkuvat Yana Toomi, Urmas Paeta, Urve Palot ega Toomas Tõnistet.

Taas tulevad kohalikele valimistele mõned poliitilised saurused. Kurvemat lugu kui kohtusaalist valimistele pürgiva Edgar Savisaare saagat on mis tahes dramaturgil raske välja mõelda. Mõnel teiselgi emeriidil on parimad päevad möödas.

Kui tänavu maikuus küsis ajaleht Harju Elu Viimsi volikokku kandideerivalt Siim Kallaselt, kas ta kandideerib esimest korda kohalikel valimistel, oli vastus tähelepanuväärne: "Ei, olen üks kord varemgi nimekirjas olnud – see oli vist 2009. aastal, aga ütlesin kohe, et ma volikogu töös kaasa ei löö."

Tegelikult on Siim Kallas kandideerinud Viimsi volikokku kahel korral – 1996. ja 1999. aastal. Mõlemal korral osutus ta valituks ning kummalgi juhul ta volikogus tööle ei hakanud. Miks ta nüüd kolmandat korda valijatele sikku tegema läheb?

Soovitus meediale

Juhin Urmas Sõõrumaa ja Jüri Mõisa tegemistesse armunud ajakirjanike tähelepanu sellele, et Eestis on veel kümneid tuhandeid ettevõtlikke inimesi. Mitte üksnes FIEna, OÜ või MTÜ vormis toimetavaid väikeettevõtjaid, vaid ka aktiivseid kodukoha turvalisuse, heakorra ning kogukondliku liikumise eestvedajaid. Paljud neist kandideerivad sügisestel kohalikel valimistel ning vääriksid samuti tähelepanu.

Kui riigikogus esindatud erakonnad saavad teha kampaaniat maksumaksjate raha eest (ministrid kasutavad lisaks ära veel oma ametikoha võimalused), siis aktiivsed inimesed valimisliitudes teevad seda omal kulul. Seda rohkem oleks põhjendatud meedia huvi valimisliitude vaadete ja persoonide suhtes.

Ees seisab sündmusterohke sügis ning valijad peaksid saama oma otsuseid teha mitmekülgse ja tasakaalustatud info põhjal.

KOMMENTAAR

Hiina raha: oodata või karta?

Hiina majandus on viimasel aastakümnel teinud läbi suuri muutusi, liikudes odava "maailma tehase" rollist innovaatilise teadus- ja arendustegevusega riigi suunas.

Seetõttu pole Hiina välisinvesteeringute esmaeesmärk enam uusi turge leida, vaid otsida tugevate kaubamärkide ja tehnoloogiaga rahvusvahelisi ettevõtteid, millele lisakapitali abil Hiina turg avada. Selliseid ettevõtteid leidub enim USAs ja Euroopas.

Mõningate ekspertide hinnangul saab Hiinast maailma suurim välisinvestor aastal 2020. Riik püüab majandusliku superriigi staatust saavutada nn pehme jõu abil, tehes globaalseid kapitalipaigutusi taristuprojektidesse ja -teenustesse.

Kas siis Hiina investeeringuid tuleks karta või tervitada? Ühest vastust pole. Kui varem olid Hiina investorid peamiselt hiigelsuured Hiina riigiettevõtted, mis keskendusid peamiselt strateegiliselt tähtsatele valdkondadele, siis viimasel ajal on aktiveerunud ka erasektor, mille esindajad otsivad oma tausta, profiili ja kogemustega sobivaid investeerimisobjekte, soovitavalt sihtriigi antud sektori kvaliteetsemast osast.

Sellised investorid on rahvusvahelises äris reeglina kogenematud ning tee, kuidas nad oma sihini jõuavad, on sageli juhuslik, kuid võib välja kukkuda vägagi kasumlik mõlemale osapoolele.

ANNELI VILU
EASi ekspordi- ja välisinvesteeringute nõunik Pekingis

Mõningate ekspertide hinnangul saab Hiinast maailma suurim välisinvestor aastal 2020.

Naabrite kogemused

Soome on viimasel paaril aastal kogenud Hiina investeeringute hüppelist kasvu, mistõttu Soome on nüüd välisinvesteeringute poolest lausa viiendal kohal Euroopas. Näiteks omandas Hiina internetihiid Tencent möödunud aastal miljarditesse ulatuva tehinguga 84% Soome mängufirmast Supercell. Ka mitmed teised kõrgtehnoloogiafirmad on teinud põhjanaabrite juures kümnetesse ja sadadesse miljonitesse ulatuvaid oste.

Ka Rootsi kasseeris möödunud aastal Hiina investeeringuid sisse pea 800 miljoni euro eest. Rootslaste rahvusliku lipulaeva Volvo müük hiinlaste autotootjale Geely seitse aastat tagasi tekitas tol ajal palju paanikat ja paksu verd, kuid täna tuuakse seda eeskujuks kui ühte Hiina välisinvesteeringu musternäidist: hinge vaakuvale firmale avanes suur Hiina turg, kaubamärgi populaarsus kasvas hüppeliselt, töökohti tekkis hulgaliselt juurde ning samas säilitati põhjamaine töömentaliteet ja imago.

Lõunanaaber Läti kasutab välisinvesteeringute meelitamiseks alternatiivset meetodit – välismaalastele, kes investeerivad teatud hulgal raha kinnisvarasse, antakse riigis elamisluba.

Eesti kui väike ja suhteliselt tundmatu riik on siiani Hiina investeerijate fookusest välja jäänud, kui mõned üksikud suured eduprojektid – Eesti Energia, Omniva jt – välja arvata.

Viimasel ajal ongi märgata ostuhuviliste hiinlaste avastusreiside tihenemist Eestisse. Loodetavasti kasvab siit lähiaastatel välja ka õige mitu vastastikku kasulikku projekti.

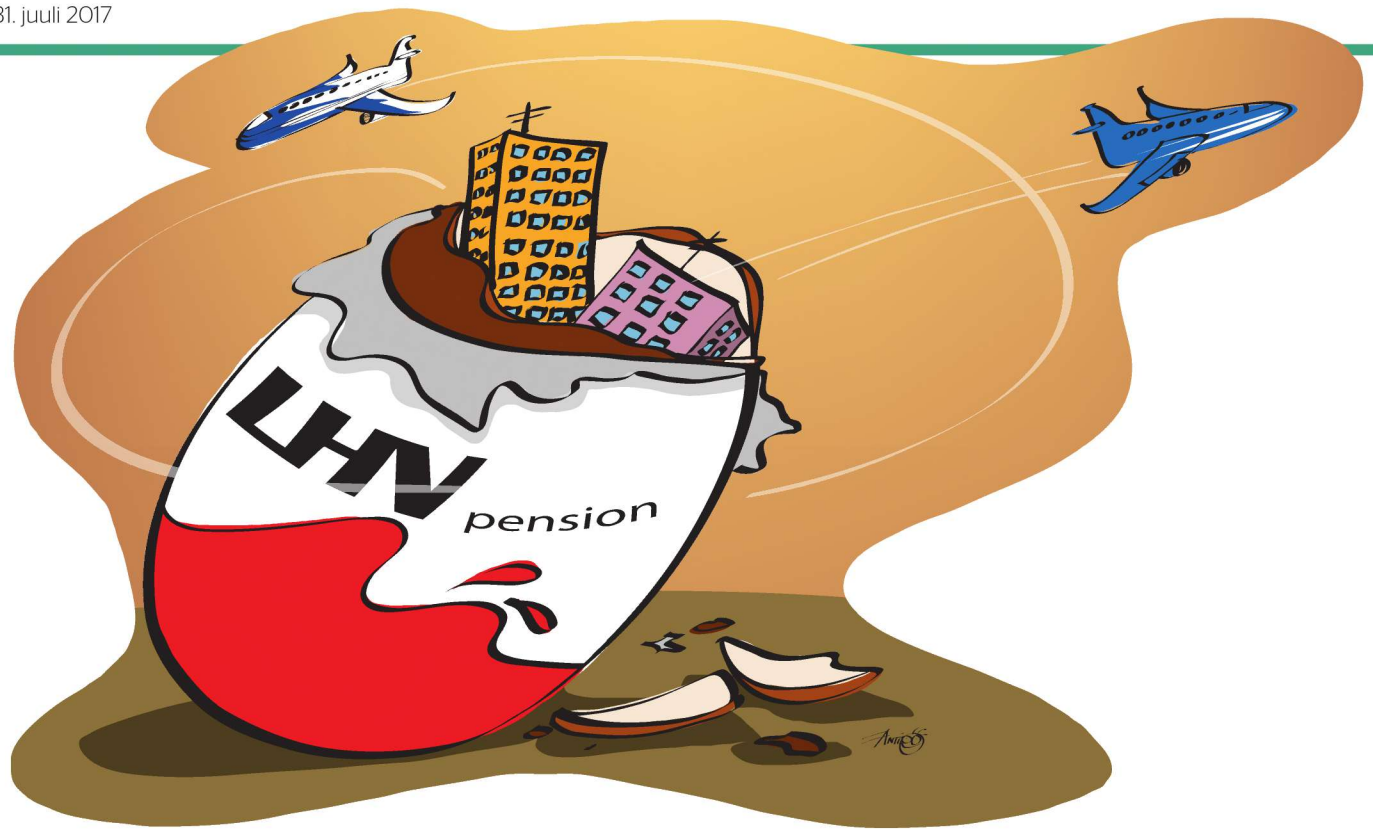

JUHTKIRI

LHV investeerib loominguliselt

LHV viimase aja investeerimisotsused on olnud esmapilgul üllatavad, kuid tegelikult siiski valitud strateegiaga kooskõlas.

"Kui panna kunst ühte ja teadus teise äärde, siis investeerimine kaldub mu meelest rohkem kunsti kui teaduse poole. Eks turg olegi selline omajagu emotsionaalne ja kapriisne daam, kes kord tahab minna ühele ja siis teisele poole ja sageli ilma väga otseste põhjusteta."

Selliste sõnadega kirjeldas oma investeerimisotsuste tagamaid LHV pensionifondide juht Andres Viisemann (Eesti Ekspress 2011), kes on avalikus ruumis pigem tuntud tasakaalukuse ja konservatiivsuse poolest.

Üllatav, aga ka loogiline

LHV pensionifondide äsjane otsus paigutada raha üürikortermajade arendamisse on kahtlemata üllatav valik, aga seda ehk kõigest esmapilgul.

Esiteks on selline investeering LHV aastate jooksul kommunikeeritud Eestisse investeerimise soovituse kehastanud eeskuju.

LHV on sellel aastal Eestiga seotud investeerimisotsuseid teinud juba saja miljoni euro väärtuses ning peab võimalikuks, et pensionifondid investeerivad järgmise viie aasta jooksul Eestisse 1–2 miljardit eurot – kõlab nagu utoopia, aga LHV seniseid tegusid vaadates võib teoksi saada.

Ühemõtteliselt patriootliku alatooniga oli ju ka LHV panga ja pensionifondide otsus rahastada riikliku lennukompanii Nordica lennukite ostu 25 miljoni euroga. Lendama pandud rahasumma polnud iseenesest suur, avalikku tähelepanu sai aga see-eest üksjagu, valdavalt positiivset. Firma kuvandiga sobib see igati niikuinii.

Kui siia lisada veel Riigi Kinnisvara ASi võlakirjade märkimine 48,5 miljoni euro ulatuses ning portaalide Auto24 ja Kuldse Börs ostu finantseerimine, tuleb kokku mitmekesine mosaiik eestimaist kapitali, mis võiks ehk laiemaltki kinnitada usku eestimaiste ettevõtete pikaajalisse heasse käekäiku ja laiemalt Eesti majanduse kasvupotentsiaali.

Munad eri korvis

Teiseks aga järgib LHV pensionifondide vastne otsus universaalset põhimõtet hoida mune eri korvis – ning üürikinnisvara on kahtlemata üks neid klassikalisi korve, kuhu paljunemisnäljas raha kasvamise eesmärgil paigutada. Mõnevõrra ootamatu on ehk pensionifondide otsus üüriärisse nii otse sisse minna, võiks öelda, lausa käsipidi: pensionifondid ostsid otse kaks kortermaja, takkapihta veel paberilt. Ootuspärasem oleks ehk investeerimine mõne fondi kaudu. Teisalt, valitud viisil hoiavad Viisemann ja tema meeskond üürikinnisvaraga seotud asjade käekäigul sõrme vahetumalt pulsil.

Halbu üllatusi vältides

Seni on Viisemann LHV pensionifonde juhtinud eeskujulikult: ülearuseid riske võtmata, aga samas siiski loominguliselt, laiendades avalikku arusaama sellest, kuhu ühel pangal ja selle pensionifondidel sobib raha paigutada.

Nüüd jääb vaid loota, et hiljaaegu Poola LOTi näol strateegilise partneri leidnud Nordica LHV pensionäride lootusi ei peta ning et Viisemann on üürikinnisvarasse investeerides arvestanud, et see üldiselt rahulikuks ja stabiilseks peetav varaklass võib suurema mulli lõhkedes emotsionaalsemaltki käituda kui kõige kapriissem daam.

LOE ÄRIPÄEVAST

uudis "Pensioniraha läheb üüriturgu uueks looma", tänases lehes lk 6–7

ÄRIPÄEV EETRIS

Õigusturul kihab ja keeb

Advokaaditeenuse pakkujate vahel toimib kõva konkurents, sest pereheitmisi on viimasel ajal toimunud hulgi. Mis on selle põhjus ja kuidas see õigusteenuse turgu mõjutab, selle kohta saab lähemat infot Äripäeva raadiosaatest.

▶ Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

1,7

protsenti kasvas Rootsi majandus teises kvartalis eelmise aasta sama ajaga võrreldes, aasta baasil 4%. Analüütikud olid ennustanud 0,9% kvartalikasvu ja aasta baasil 2,7%.

REPLIIK

Paistab nagu kinnisvarabuum, aga ei ole

Eesti kinnisvarahinnad tõusevad märksa kiiremini kui majandusnäitajad lubaks, sest eelmise buumi ajal korterita jäänud 1980ndate põlvkond teeb praegu kaotatut tasa.

MĀRTIŅŠ ĀBOLIŅŠ
Citadele panga ökonomist

Tallinna kinnisvarahinnad on Vilniuse või Riia omadest juba 15–40% kõrgemad, sellist kasvu ei toeta ei Eesti majanduskasv ega palgakasv.

Suur hulk esmakordsetest koduostjatest on ikka veel Baltimaade 1980ndate beebibuumi põlvkond, ehkki selle viimased aastakäigud, kes kinnisvarabuumi ajal eluaseme ostmiseni ei jõudnudki. Kui see põlvkond on endale kodu soetanud ning uute eluasemete nõudlus hakkab sõltuma peamiselt väikesest 1990ndate põlvkonnast, leeveneb ka kinnisvara hinnasurve. Usutavasti jõuab see hetk kätte juba lähiaastail ning siis tuleb arvestada ka kahaneva nõudluse mõjuga Eesti ehitussektorile.

Suur hulk koduostjatest on ikka veel 1980ndate beebibuumi põlvkond.

Aeg on muutunud

Praegune kiire hinnatõus Eesti kinnisvaraturul tekitab õigustatud küsimuse uue mulli kohta, kuid tänast olukorda ei tohiks siiski võrrelda kümne aasta tagusega. Toona oli kõigi Balti riikide majandus äärmiselt moonutatud ja tasakaalust väljas, mis tegi ka kriisi tipphetked 2008. ja 2009. aastal rängaks. Tänane olukord erineb tollasest suuresti. Pankade laenuportfellid kasvavad palju aeglasemalt ja pangad laenavad välja hoiustajate raha, mitte enam turult kokku laenatud raha. Pangandussektor on ka hästi kapitaliseeritud ja Eesti majapidamiste laenukoormus pole Euroopa mõistes kuigi suur.

Amazoni asutajast Jeff Bezosest sai läinud nädalal maailma rikkaim inimene, kui Amazoni aktsia heade majandustulemuste ootuses kallines. Tulemus jäi aga turu ootustele alla ja Bezose liidrikoht sedakorda üürikeseks.
FOTO: BLOOMBERG

MAJANDUSTULEMUSED

Tehnoloogiasektoril oli tugev kvartal

Läinud nädal, mil mitu suurt tehnoloogiafirmat oma teise kvartali majandustulemused avaldas, tõi turgudele sektori edasiste väljavaadete suhtes nii kindlust kui ka kõhklusi.

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee
Äripäev

Börsil lõpetas mitu suurt tehnoloogiafirmat läinud nädala kerges miinuses. Erandiks oli Facebook.

Viimasena suurtest avaldab homme kvartalitulemused Apple.

Tehnoloogiasektori aktsiad on aasta algusest tugevalt rallinud, jõudes hiljuti mööda 1990ndate aastate tehnoloogiamulli tipust. Maailma suurima internetikaubamaja Amazoni juht Jeff Bezos kerkis läinud nädalal korraks isegi maailma rikkaimaks, kui Amazoni aktsia heade tulemuste ootuses neljapäeval rekordilisele 1083,31 dollarile rallis.

Järgnes aga enam kui 4% kukkumine, kui tulemused ootustele ei vastanud. Bezosele kuulub ligi 81 miljonit Amazoni aktsiat ehk *ca* 17% ettevõttest. Kauplemisnädala lõpetas Amazoni aktsia 1020,04 dollaril ja Bezos Bloombergi miljardäride pingereas Microsofti kaasasutaja Bill Gatesi järel teisel kohal.

Märk sai aga maha – esimest korda ületas Amazoni börsiväärtus läinud nädalal 500 miljardi dollari piiri. Enne majandustulemuste avaldamist oli Amazoni aktsia aasta algusest kerkinud *ca* 40%.

> **Kulud on Amazoni puhul alati muret teinud, kuid investorid ei hakka reeglina sellest kinni, kuna investeeritakse uude kasvu.**
>
> **Aegis Capitali analüütik Victor Anthony**

E-kaubanduse liider ehitab

Pettumust valmistas Amazoni kasum, mis kahanes aktsia kohta arvestatult 40 USA sendile. See jäi enam kui poolega analüütikute ootustele alla ning oli vaid neljandik mullu samal ajal teenitud kasumist. Jooksva kvartali kohta andis firma finantsjuht hoiatuse, et esimest korda kahe aasta jooksul võib kvartal lõppeda kahjumiga, kuna käimas on intensiivne investeerimisperiood – vaja on ehitada jaotuskeskusi, ladusid, andmekeskusi, toota filme ja arendada rakendusi.

E-kaubanduse ja pilveteenuste liidrikoha kindlustamine ei tule odavalt. Amazon suudab küll jõudsalt käivet kasvatada, kuid raha investeeritakse firmasse tagasi tegevuse laiendamiseks ja uute töötajate palkamiseks. Viimastel kuudel on palgatud üle 30 000 inimese.

"Suured kulud on Amazoni puhul alati muret teinud, kuid reeglina ei hakka investorid sellest kinni, kuna Amazon investeerib uue kasvu võimalustesse," kommenteeris agentuurile Bloomberg Aegis Capital Corpi analüütik Victor Anthony. Värskeim suur väljakutse on suure USA toidukaupade keti Whole Foods Markets ülesostmine 13,7 miljardi dollariga, üritades ka selles vallas vanad ärimudelid ümber teha.

Vähemalt neli analüüsimaja, sealhulgas JPMorgan, tõstsid Amazoni aktsia hinnasihti.

Samuti läinud nädalal tulemused avaldanud Google ja Facebook teatasid mõlemad jõudsast kasumi kasvust, mis on suuresti tingitud tugevast turupositsioonist digitaalse reklaami alal. USA 83 miljardi dollari suurusel turul on Google'i turuosa *ca* 41% ning Facebookil *ca* 20%.

Google'i emafirma Alphabeti tulud kasvasid aasta baasil 21%, 26 miljardile dollarile, peamiselt tänu YouTube'ile ja mobiilis tehtud otsingutele. See teeb aktsia kohta 5,01 dollarit, mis ületas analüütikute ootused, kuid mitte piisavalt. Aktsiad reageerisid langusega. Varju heidab, et klikke tuli reklaamidele küll rohkem, kuid igalt klikilt teenis Google 23% vähem kui mullu samal ajal. Ehk tugevat kasvu taganud trendid jätkuvad, kuid kasv tuleb kõrgema hinnaga. Kasumit tõmbas alla Euroopa Komisjoni määratud 2,7 miljardi dollari suurune hiidtrahv turupositsiooni kuritarvitamise eest, mis ei pruugi jääda viimaseks vägikaikaveoks konkurentsiametnikega.

Facebookil 2 miljardit kasutajat

Facebooki aktsia lõi läinud nädalal 172,85 dollari tasemel uue rekordi. Aasta algusest on aktsia kerkinud üle 49%. Tulemused olid üle analüütikute ootuste. Kasum kasvas mullusega võrreldes 71%, 1,32 dollarile aktsia kohta oodatud 1,13 dollari asemel.

Tulud kasvasid 45%, kuid samas andis Facebook hoiatuse, et kasvuhoogu hakkab maha võtma limiit, mis ei lase esimest korda kahe miljardi kasutaja piiri ületanud sotsiaalvõrgustikul uudistevoogu lõpmatuseni reklaame lisada. Ehk peamine rahamasin võtab hoogu maha. Investoreid see esialgu ei heidutanud. Sest kasutajaid tuleb juurde, reklaami hind tõuseb ning fotode jagamise rakendus Instagram ning sõnumivahetuskanalid WhatsApp ja Messenger on hakanud rohkem raha sisse tooma.

JPMorgani analüütik Doug Anmuth kiidab Facebooki võimet edukalt ühitada suur mastaap, kiire kasv ja kasumlikkus. Ana-

Äripäeva Akadeemia

Korrastatud aeg Outlookis

31.08.2017

Arvo Saat

Sooduskood: "august"
359 € (km-ga 430,80 €)
Kehtib kuni 04.08.17
Tavahind: 399 € (km-ga 478,80 €)

Praktiline koolitus arvutiga enda töökorralduse ja e-koostöö arendamiseks

Info ja registreerimine: Renate Steinberg / tel: 667 0282 / e-post: Renate.Steinberg@aripaev.ee / akadeemia.aripaev.ee

lüütik tõstis hinnasihi 182 dollarilt 210 dollarile.

Washington Post kirjutas samas, et reklaamiandjad on juba hakanud nõudma alternatiivseid kanaleid, et need kaks nii palju ei domineeriks. Ja osa analüütikuid hindab, et nende kahe firma võim reklaamiturul hakkab lage saavutama.

Trumpi kanalil kasv kinni

Külm dušš tuli investoritele aga USA presidendi Donald Trumpi lemmikkanalist Twitterist, kui võtta pilti ka üks väiksem tegija. Miniblogi pole kvartaliga kasutajaid juurde saanud, mis viis aktsia neljapäeval järsule langusele.

"Facebookil on 70 miljonit uut kasutajat ja sul pole ühtegi. See pole retsept aktsia jaoks, mida sa osta tahaksid," kommenteeris Aegis Capitali analüütik Victor Anthony uudistekanalis CNBC.

Twitteri kasum aktsia kohta oli 12 senti, mis oli üle analüütikute oodatud 5 sendi.

Homme tulevad viimase suure tehnoloogiafirma Apple'i tulemused. Apple'i aktsia on aasta algusest kerkinud ligi 30%, olles viimased päevad kerges languses.

Kas tehnoloogiasektori tõus hakkab lage saavutama? Bloombergi koondatud analüütikute soovitused kõlavad suuremate tegijate puhul ülekaalukalt "osta".

HIND

Tehnoloogiafirmad on olnud tõusu vedajad

aktsia hind dollarites

ALLIKAS: BLOOMBERG

PANE TÄHELE

Bloombergi kogutud analüütikute hinnangud

	osta	hoia	müü	keskmine sihtkurss, USD
Amazon	37	5	1	1138,59
Google	33	6	1	1082,48
Facebook	41	4	1	190,77
Apple	36	10	0	164,96
Twitter	4	20	12	16,02

ALLIKAS: BLOOMBERG

NAFTATÖÖSTUS

Exxon kasvatas kasumi topeltsuureks

Maailma suurima nafta- ja gaasikorporatsiooni puhaskasum pea kahekordistus teises kvartalis tänu kõrgemale nafta hinnale, kirjutas The Wall Street Journal.

Hoolimata pea kahekordistunud puhaskasumist, ei rahuldanud naftagigandi tulemused investoreid ja Exxoni aktsia langes New Yorki börsi eelturul 1,72%.

Sarnaselt konkurentidega on ka Exxon Mobil jõudsalt oma kulutusi kärpinud ja äritegevust nafta madala hinnaga kohandanud.

78

senti aktsia kohta oli teises kvartalis Exxoni kasum, aasta eest oli kasum 41 senti.

Naftagigandi kasum kasvas teises kvartalis 3,35 miljardile dollarile ehk oli 78 senti aktsia kohta. Eelmine aasta samal perioodil olid need arvud vastavalt 1,7 miljardit ja 41 senti.

Esimeses kvartalis teatas firma 4,01 miljardi dollarilisest kasumist, mida oli võrreldes eelmise aasta esimese kvartaliga 2,2 miljardit dollarit rohkem.

Ettevõtte käive tõusis teises kvartalis 9% ehk 62,88 miljardile dollarile, mida oli miljard dollarit rohkem analüütikute oodatud summast.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

REKLAAM

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,75	0,75	1,15	1,25	1,35	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,10	0,10	0,30	0,60	0,90	1,50	1,70	1,80	2,00	100/200 (4)
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägilt	kuu püsijäägilt
Danske Bank	kontakteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,10	0,15	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojäägilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501, www.versobank.com
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

REKLAAM

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	15 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
Endover Kinnisvara - Vega Residents	EE3300111228	30.05.2017	30.05.2019	11,00%	kvartaalne	100	6 500 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	7 000 000
IuteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 400 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000
IuteCredit Europe A9	EE3300111194	12.05.2017	15.06.2020	14,00%	kvartaalne	100	2 000 000

REDGATE CAPITAL

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

REKLAAM

LHV Varahaldus

27.07

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Pensionifond L, EUR	1,62	1,62	1,62	2,36	2,04	2,88	3,78	4,40	715 509 886
Pensionifond M, EUR	1,27	1,27	1,27	1,48	1,42	1,64	3,16	3,80	87 880 756
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,43	-0,65	-1,42	1,45	2,29	64 459 328
Pensionifond XL, EUR	1,43	1,43	1,43	2,76	2,97	4,58	4,52	5,29	124 468 706
Pensionifond XS, EUR	1,18	1,18	1,18	0,96	-0,55	-0,87	1,42	2,39	20 718 264
Täiendav Pensionifond, EUR	1,65	1,67	1,67	3,16	4,23	6,41	6,12	6,60	13 949 564
LHV Pensionifond Indeks	0,68	0,68	0,68		1,32	-	-	-	5 529 155
LHV Pensionifond Indeks Pluss	0,69	0,69	0,69		4,09	-	-	-	998 250
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,78	0,79	0,79	1,94	-0,84	-1,21	0,27	1,18	536 212
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,58	11,70	11,70		3,18	3,18	-7,82	9,30	11 549 300,89
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,26	10,36	10,36		9,38	18,85	7,15	5,76	4 146 621,56
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,55	6,62	6,62		9,38	18,85	7,15	5,76	-

Nordea Pensions Estonia

27.07

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Nordea Pensionifond A, EUR	1,12	1,12	1,12	6,04	1,19	3,22	2,99	4,54	215 026 103,78
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,96	0,96	0,96	9,19	1,03	5,13	4,44	5,82	29 383 633,15
Nordea Pensionifond B, EUR	0,99	0,99	0,99	3,75	0,92	0,78	1,75	2,95	23 788 769,56
Nordea Pensionifond C, EUR	0,88	0,88	0,88	2,06	-0,13	-1,79	1,21	1,79	13 287 491,79
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,50	1,53	1,52	12,54	1,13	7,64	5,66	7,75	10 822 149,31
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,81	0,80	3,51	0,45	0,25	2,29	3	2 381 658,74

Trigon Asset Management

27.07

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Trigon Balti Fond C, EUR	21,39	22,15	21,71	6,69	13,79	19,35	17,30	13,40	2 632 700,66
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	34,11	35,32	34,63	11,24	24,28	37,84	10,33	14,26	132 780 457,84
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	22,05	22,83	22,38	22,25	-9,98	26,15	9,59	2,28	9 064 577,16

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

best marketing
www.bestmarketing.ee

Äripäev Nr 136 (5734) 31. juuli 2017

ISSN 1406-2585

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Kas kasvulagi paistab?

Mõnikord tahaks investorina ettevõttest rohkem välja pigistada.

Kodubörsil andis mulle sel suvel kõige enam mõtlemisainet Tallink: suuromanikud tegid kontserni aktsiatega vangerdusi ja omavahelisi kokkuleppeid ja börsiteate, mille järgi kaalutakse Tallinkis võimaliku uue suurinvestori otsinguid. See pakub mulle piisavalt põnevust. Kui aktsia käis 1,09 euro tasemel ära, tõusis käsi juba müügiorderit sisse panema, kuid alalhoiuinstinkt sai võitu. Kuna mul on praegu portfellis 11 900 Tallinki aktsiat, siis rahalises mõttes positsioon suur ei ole. Kui aga ettevõtte üle võtmiseks läheb, siis seisab meeles kunagise telekomiettevõtte saatus, mille väikeaktsionärid ikka veel kohut käivad.

Tallinki aktsia kaupleb praegu 1,1 euro juures, aga kuna järgmisel nädalal on oodata kontserni poolaasta vahekokkuvõtet, siis võib sealt veel üllatusi tulla. Suvehooajal ootaks Tallinkilt tugevamat tulemust, mis pühiks meelest esimese kvartali paarikümnemiljonilise kahjumi.

Kas ahnus on patt?

Olympic näitas jällegi numbrite ilu: hasartmängukontserni poolaasta käive ulatus üle 100 miljoni – ja seda hoolimata impeeriumi kokkutõmbamisest. Nii on Olympic väljunud Poolast ja Valgevenest ning sulgenud ka Lätis järjekordselt kasiinosid. Sellest, et vähemaga annab teinekord saavutada rohkem, annab tunnistust kosunud kasum. Pole midagi parata, investorina keskendun aktsiate puhul kas nende tõusule või dividendidele. Selgesti on meeles möödunudaastane 15sendine dividend. Ja mitte vaid mul. Kui viimasel aktsionäride üldkoosolekul teiste investoritega rääkisin, ütlesid mitmed, et stabiilne 10sendine on hea, aga kontserni võimekust arvestades võiks ta latti kõrgemale tõsta. Facebookis põrmustas küll üks kaasinvestor mu ootused – ei usu, et sealt dividenditõusu tuleb. Ettevõtte käekäiguga jäin laias plaanis rahule ning ootan talt tugevat teist poolaastat.

Huvitav, kas Eestis leidub investorit, kes on oma protfelli indeksi järgi koostanud – selle tootlus võib päris muljetavaldav olla.
investor Toomas

INDEKS

Tallinna börs on kuu aega järjest rekordeid paugutanud

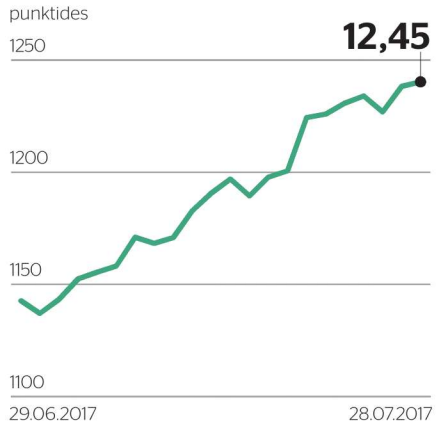

ALLIKAS: BLOOMBERG

Käibenumbrite järgi vaadatuna astub Olympic võistlustulle Aprangaga, kelle poolaastakäive jäi küll OEG-le alla, kuid seevastu on neil tugev ambitsioon: sel aastal on võetud sihiks 230miljoniline käive. Hea tarbimiskeskkond kasvatas tulemusi kõigil kolmel Balti turul.

Tallinna börsiindeks tõusis kuuga ligi kaheksa ja pool protsenti. S&P 500 on selle kõrval oma 2,3 protsendiga poisike. Oleks hea, kui Balti börside jaoks oleks sarnane mugav investeerimisinstrument nagu mu portfellis asuv EWZ: võrdlemisi madalate kuludega investori jaoks selgelt koostatud toode. Huvitav, kas Eestis leidub investorit, kes on oma portfelli indeksi järgi koostanud – tema tootlus võib päris muljetavaldav olla. Lisaks on Balti alternatiivbörsile oodata vastuolulise minevikuga Medical Pharmacyt, kes teatas, et plaanib B-aktsiaid pakkuma hakata ning need First Northil noteerida . Kuid praeguse börsibuumi ajal tunnen end turvalisemalt suurema käibemahuga aktsiatega – siis on vajadusel lihtsam väljuda.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL

Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus

-0,42%

väärtus 282 515,45 eurot
49% aktsiad / **44%** raha / **7%** võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Statoil	**1,38**
Olympic EG	0,54
iShares MSCI Brazil Capped (EWZ)	0,13
Tallink	0
Apranga	-0,37
Lerøy Seafood	-0,37
Berkshire Hathaway B-aktsia	-0,44
Apple	-0,53
Microsoft	-0,59
Baltic Horizon Fund	-0,77
Ryanair	**-0,93**

Viimased tehingud

Ostis: 19. juunil 100 iShares MSCI Brazil Capped (EWZ) osakut hinnaga 30,91 eurot osaku kohta. Tehingusumma oli 3091,20 eurot. Teenustasu oli 14,13 eurot.
Müüs: 11. mail 210 Lerøy Seafoodi aktsiat hinnaga 47,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 10 043,35 €. Teenustasu oli 15,06 €.

SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimekirja aktsiate liikumisi.

perioodi kõrgeim	1242,45
perioodi madalaim	993,78

BÖRS

Apranga sihib kasvu

Apranga müügikäive kasvas esimesel poolaastal 5 protsendi võrra, 100 miljoni piir jäi napilt ületamata.
Poolaasta müügikäibeks kujunes 99,3 miljonit eurot. Sealjuures tuli kiireim kasv Eestist, kus käive kasvas 10,5 protsenti, 9 miljonile eurole. Leedus kasvas käive 29,3 miljonilt 30,2 miljonile ning Lätis ligi 12 miljonilt 12,2 miljonile eurole.
Kontserni puhaskasum kasvas poolaastaid võrreldes 3,8 miljonilt 4,2 miljonile eurole (brutokasum vastavalt 33,8 miljonilt 36,7 miljonile eurole). Kasumimarginaal paranes 0,2 protsendipunkti võrra, 5,3 protsendile.
Kohustuste hulk on Aprangal mõnevõrra suurenenud: 18 miljonilt 21,3 miljonile eurole, millest lõviosa võtab 2,1 miljoni eurone laen. Kontsern kinnitas, et aasta lõikes plaanib Apranga saavutada 230 miljoni euro suuruse käibe – see tähendaks möödunud aastaga võrreldes 7protsendist kasvu.

PANE TÄHELE

Intel kasvatas tulu ligi 10 protsenti, 14,8 miljardile dollarile, ning pani aktisa tõusma.

Euroopa viis suurpanka teatasid tulemused: Credit Suisse, BNP Paribas, Banco Santander, UBS, olid kasumis, Barclays jäi aga 1,4 miljardi naelaga kahjumisse.

Nafta hind tegi aasta võimsaima tõusu ja Brenti barrel võttis reedel suuna 52 dollarile.

BÖRSIKAUBAD

Kütused 28.07

USD

Nafta IPE, bbl	51,88
Nafta NYMEX, bbl	49,24
Mootoribensiin, t	529,50
Diislikütus, t	484,25
Kerge kütteõli, t	470,25
Masuut (1% väävel), t	315,25
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,967

Põllumajandus 28.07

nael = 453,59 g

Kohv NYBOT, USc/nael	138,20
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	390,00
Kakao NYBOT, USD/t	2034,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	147,00
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	364,75

Värvilised metallid 27.07

USD/t

Alumiinium LME	1944
Vask LME	6356
Plii LME	2324
Nikkel LME	10155
Tina LME	20630
Tsink LME	2811

Väärismetallid 28.07

USD/unts, unts = 31,105 g

Kuld COMEX	1263,84
Plaatina NYMEX	929,50
Pallaadium NYMEX	876,09
Hõbe COMEX	16,66

VALUUTA

Euroopa Keskpank

Austraalia dollar	AUD	1,462	Singapuri dollar	SGD	1,589
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,890
Hiina jüaan	CNY	7,881	Šveitsi frank	CHF	1,123
Hongkongi dollar	HKD	9,133	Taani kroon	DKK	7,436
India ruupia	INR	75,023	Tai baat	THB	38,953
Jaapani jeen	JPY	130,320	Tšehhi kroon	CZK	26,045
Kanada dollar	CAD	1,460	Türgi liir	TRY	4,130
Korea won	KRW	1303,380	Ungari forint	HUF	304,750
Norra kroon	NOK	9,298	USA dollar	USD	1,169
Poola zlott	PLN	4,254			
Rumeenia leu	RON	4,565			

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▼
9,5374

EUR/RUB ▲
69,68441

BÖRS

Tallinn 28.07

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,370	1,48	6 722	-	-8,1%	0,84	0,7%
Baltika	0,285	1,06	632	-	-1,2%	2,51	0,0%
Ekspress Grupp	1,340	0,00	80	9,1	9,1%	0,83	4,5%
Harju Elekter	4,230	-2,31	70 759	2,7	47,1%	1,28	4,3%
LHV Group	10,500	0,96	133 252	14,0	21,0%	2,95	1,4%
Merko Ehitus	9,480	1,94	94 971	24,0	5,7%	1,37	4,3%
Nordecon	1,280	0,00	3 086	16,3	7,4%	1,21	7,0%
Olympic EG	1,870	0,54	378 852	9,0	29,0%	2,61	5,3%
PRFoods	0,407	-0,25	6 947	35,9	1,9%	0,69	0,0%
Pro Kapital Grupp	2,500	0,00	-	-	-2,7%	1,63	0,0%
Silvano FG	2,700	1,12	65 502	12,9	19,0%	2,46	7,4%
Skano Group	0,605	0,00	-	-	-23,0%	0,60	0,0%
Tallink Grupp	1,110	0,00	44 530	21,1	4,3%	0,92	2,7%
Tallinna Vesi	12,500	0,00	161 340	13,1	20,1%	2,64	4,3%
Tln Kaubamaja	9,540	0,42	57 971	15,1	15,4%	2,33	6,6%
Trigon PD	0,620	0,00	-	-	-2,1%	1,16	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,339	-0,07	4 287	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vaheruande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Riia 28.07

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	8,40	0,84	5,8	0,6	-
Latvijas Gaze	9,10	-0,33	22,9	1,1	-
Olainfarm	11,20	0,00	13,0	1,6	-
SAF Tehnika	5,58	1,64	10,8	1,4	-

Helsingi 28.07

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	6,40	-0,93	18,3	4,3	2,5
Citycon	2,30	-0,78	16,4	0,9	6,1
Elisa Comm.	34,90	-0,82	17,7	6,3	4,3
Finnair	8,89	2,66	-	1,7	-
Fortum	13,85	-0,86	32,2	1,0	-
HKScan	3,03	0,66	-	0,4	5,3
Kesko	42,44	-0,16	25,0	2,1	4,7
Neste Oil	36,90	-1,02	-	2,4	3,5
Nokia	5,39	-1,73	-	1,8	-
Olvi	29,95	-1,80	17,7	3,0	2,5
PKC Group	23,60	0,21	36,18	3,6	-
Stockmann	7,33	0,62	-	0,5	-
Stora Enso	11,58	-1,53	-	1,6	-
UPM Kymmene	23,60	-1,05	-	1,6	4,0
YIT	7,21	-1,77	120,2	1,7	3,1

Vilnius 28.07

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,69	-0,37	-	2,7	5,9
Invalda	4,600	-0,43	-	-	-
Linas Agro	0,697	1,01	31,4	0,7	-
Panevezio Statybos	1,140	1,79	-	0,5	-
Siauliu Bankas	0,564	1,62	2,6	1,3	-
Snaige	0,314	15,44	-	0,6	-

Merko Ehitus ▲
+1,94%

Harju Elekter ▼
-2,31%

LOE VEEBIST

Värsked börsiuudised: **www.aripaev.ee/bors**
Turuülevaade: **investor.aripaev.ee**